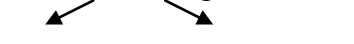

KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE

		ŐSZ		
		3-4 évesek	4-5 évesek	5-6-7 évesek
megfigyelés	alkalmi	Virágok, zöldségek, gyümölcsök: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Rózsa, szegfű ➤ Alma, körte, szőlő, dió fogyasztása, színe, formája ➤ sárgarépa 	Kirándulás az őszi erdőben: <ul style="list-style-type: none"> ➤ állatok készülődése a télre (gyűjtögetés, raktározás, vastagabb bunda). Költöző madarak Virágok, zöldségek, gyümölcsök: <ul style="list-style-type: none"> ➤ őszi rózsa, dália ➤ szilva, mandula (alma, körte, szőlő) ➤ hagyma, karfiol <div style="text-align: right; padding-right: 20px;"> Felhasználásuk </div>	Kirándulás az őszi erdőben: <ul style="list-style-type: none"> ➤ erdő hangjainak megfigyelése ➤ télre készülődő állatok megfigyelése (gyűjtögetés, raktározás, vastagodó bunda) Látogatás a zöldségesbe. Virágok, zöldségek, gyümölcsök: <ul style="list-style-type: none"> ➤ krizantém, örökzöldek ➤ alma, körte, szilva, szőlő ➤ karalábé, uborka, hagyma, karfiol, sárga-, fehérrépa. ➤ Kukorica, cukorrépa, napraforgó elkészítési lehetőségei, raktározása. Madáretetők kihelyezése: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Költöző madarak-fecske, gólya ➤ Üres fészkek
	folyamatos	Természet változásának megfigyelése: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Eső, szél, hűvös reggel ➤ Hűvösödő idő-melegebb ruha ➤ Ősz szépségei, színei ➤ Hullanak a levelek 	Természet változásainak megfigyelése: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Kevesebbet, és gyengébben süt a nap ➤ Többet esik az eső, hullanak a levelek 	Természet változásainak megfigyelése: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Hűvösödő idő-meleg öltözék ➤ Rövidebbek a nappalok ➤ Eső, szél, köd

	folyamatos	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hulló levelek színeinek megfigyelése, száraz levelek hangja ➤ Sepregetés az udvaron 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Köd (eső, szél) ➤ Melegebb, réteges öltözködés ➤ Őszi színek, formák ➤ Őszi munkák az udvaron: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Levelek szedése, égetése ✓ diószedés 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ kopaszodnak a fák ➤ levelek, termések, ágak, magvak színeinek, alakjának, nagyságának megfigyelése, felhasználásának lehetőségei ➤ őszi munkák az udvaron, kiskertben ➤ levelek seprése (égetése) ásása ➤ dióverés ➤ virághagymák kiásása (dália, kardvirág)
	gyűjtés	<p>Levelek Termések:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ gesztenye ➤ makk ➤ dió <p>ágak, kövek, képek</p>	<p>Levelek Termések</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ gesztenye ➤ makk ➤ dió ➤ toboz <p>ágak:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ csipkebogyó ➤ kökény ➤ bodza <p>magvak:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ napraforgó ➤ bab <p>kavicsok, kövek, képek</p>	<p>Levelek, termések:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ gesztenye ➤ makk ➤ dióm mandula ➤ toboz, gubacs ➤ gyümölcs magok <p>ágak:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ csipkebogyó ➤ kökény ➤ bodza ➤ fagyal <p>magvak:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ napraforgó ➤ bab ➤ sárgaborsó ➤ lencse ➤ búza ➤ rozs <p>kavicsok, kövek, képek</p>

<p>Szimulációsjátékok (a prevenciós program alapján)</p>	<p>239. oldal 3/1,2,3,4,5,6,7,8.</p>	<p>241. oldal 3/1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12.</p>	<p>251. oldal 3/1,2,3,4,5,8,9,10,11,14,22,24.</p>
<p>vizsgálódás</p>	<p>Levelek megfigyelése Befőttes üvegben</p> <p>Földdel keverve szárazon melyikkel mi történik?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Gyümölcsaszalás felfűzéssel ➤ Milyen módon nyerhető a gyümölcsből lé? ➤ Bogarak megfigyelése nagyító segítségével. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Giliszta komposztáló készítése ➤ Katicabogár „altatása” ➤ Szélforgó készítéssel a levegő mozgásának megfigyelése ➤ Csapadékmérő készítése ➤ Esőerdő készítése befőttes üvegbe a víz körfogásának bemutatására. ➤ Hőmérsékletváltozás figyelemmel kísérése(reggel- délután)
<p>Környezet védelem</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Szemétgyűjtő használata ➤ Vigyázzanak a növényekre, ne törjék le az ágakat, ne tépjék le a virágokat ➤ A megdermedt rovarokat nem szabad bántani, védett helyre kell őket tenni. 	<p>Kirándulás során az erdő védelmének megbeszélése:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Védett növények ➤ Tűzrakás ➤ „szemetelés” <p>Az elhalt növényi részeket nem dobjuk el, hanem újra felhasználjuk.</p>	<p>Mit tehetünk környezetünk szépítéséért, védelméért?</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Levelek gereblyézése ➤ Komposzt készítése ➤ Szemétszedés ➤ Kis rovarok védelme ➤ Giliszta hasznossága

Környezet védelem		Fák törzsének védelme a hideg, és a rágcsálók ellen.	➤ Fák védelme
Néphagyományok	SZEPTEMBER	OKTÓBER	NOVEMBER
	<p>1. Egyed napja Ettől kezdve figyelik a szőlő érését. Csöszválasztó, gyümölcslopó mondókák, játékok.</p> <p>8. Kisasszony napja Máriának, Jézus anyjának a születése napja. Gólyák gyülekezni kezdenek, hogy útra keljenek. E nappal kezdődik a dióverés.</p> <p>29. Mihály napja Pásztorünnep. E napon számolnak le a pásztorok az állatokkal. Méhek sem gyűjtenek több mézet. Ha még itt vannak a fecskék, újévig nem lesz nagy hideg.</p> <p><u>Zöld nap:</u> 23. takarítási világnap</p>	<p>15. Teréz napja A szüret kezdő napja</p> <p>16. Gál napja Makk érése ezzel a nappal kezdődik.</p> <p>20. Vendel napja A pásztorok védőszentje. Vidéken (Dunántúlon) a pásztorünnepek kezdete.</p> <p>23. János napja Korábban gyűjtanak lámpát, mert rövidülnek a nappalok.</p> <p><u>Zöld nap:</u> 4. állatok világnapja</p>	<p>1. Mindenszentek napja</p> <p>2. Hallottak napja</p> <p>11. Márton napja Újbor kóstolása „Ha Mártonkor a híd jégen áll, Karácsonykor sárban botorkál.”</p> <p>19. Erzsébet napja megrázza a dunyháját- az első havazás idejét jelzi.</p> <p>25. Katalin napja A lányok védőszentje Borbálával együtt. Gyümölcságak vízbe tétele, hogy Karácsonyra kizöldüljön.</p> <p>30. András napja András nap utáni vasárnapon kezdődik az advent, a karácsonyvárás időszaka.</p>

		TÉL		
MEGFIGYELÉS	ALKALMI	<p>Téli örömek, élmények:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Hógolyózás ➤ Csúszkálás ➤ Szánkózás ➤ Hóemberépítés <p>Családi témakörrel kapcsolatos.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Anya, apa, gyerekek (összetartozás) ➤ Otthon együtt a család, szülői gondoskodás, szeretet ➤ Ünnepi készülődés <p>Testünk témakörrel kapcsolatos:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Szem, fül, orr, száj ➤ Szerepe ➤ Ápolása, tisztálkodás <p>Állatok témakörrel kapcsolatos</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Madáretetés ➤ Állatok védelme, gondozása 	<p>Téli örömek, élmények:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Hólapátolás ➤ Hóember, hó kutya építése óvónő segítségével <p>Család témakörrel kapcsolatos:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ (szülő-gyerek) nagyszülők ➤ a család otthon- otthoni-munka, (feladatok, kötelességek) ➤ ünnepi készülődés <p>Testünk témakörrel kapcsolatos:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ testünk részei, felépítése ➤ érzékszerveink ➤ ápolása, tisztálkodás ➤ az orvos gyógyító munkája <p>Állatok témakörrel kapcsolatos:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ madarak élete télen (magvak beszerzése, madáretető) ➤ téli időjárás hatása az állatokra az emberi gondoskodás fontossága <p>Közlekedéssel kapcsolatos:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ közlekedés nehézségei ➤ csúszós, latyakos utak 	<p>Téli örömek, sportok:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ korcsolyázás, sielés ➤ hó vár, hó csata ➤ hó festés (növényi eredetű festékekkel) ➤ hó szobrászat <p>Család témakörrel kapcsolatos:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ a család tagjai ➤ rokoni viszonyok ➤ otthoni munka ➤ egymás szeretete, megbecsülése, megajándékozása ➤ készülődés az ünnepre <p>Testünk témakörrel kapcsolatos:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ testünk higiénája ➤ védekezés a betegségek ellen ➤ testrészek funkciói ➤ orvos gyógyító munkája <p>Állatok témakörrel kapcsolatos:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ madáretetés (ember gondoskodása) ➤ bunda vastagodása (állati alkalmazkodás) ➤ téli álm (pl.: medve, sün) védekezés a hideg ellen. <p>Gyümölcsök:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ déli gyümölcsök (banán, narancs) ➤ konzervek (utalás az őszi gyümölcsrakásra)

Folyamatos	<p>Természet változásának megfigyelése:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ hó hullása, színe ➤ „kopasz” természet <p>Emberi alkalmazkodás a hideghez:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ meleg öltözködés ➤ fűtés 	<p>Természet változásának megfigyelése:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ hó, jég, zúzmara- színek ➤ figyeljék meg a téli természetben a havat, a zúzmarát ➤ figyeljék meg a hideg hatását: <ul style="list-style-type: none"> ✓ befagy a víz ✓ megfagy a föld ➤ a hó összetapad, siklik rajta a szánkó, meleg hatására elolvad ➤ védekezés a hideg ellen ➤ fűtés 	<p>Természet változásának megfigyelése:</p> <p>Időjárás változásai, hatása az emberre, állatokra, növényekre. Hogyan viselik el a változásokat, alkalmazkodásuk:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ élő, élettelen <p>Téli évszak jelenségeinek megfigyelése:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ nappalok rövidülnek, majd újra hosszabbodnak – világítunk- ➤ hó-, víz-, jég-, -színek ➤ zúzmara, dér ➤ szállingózó, szakadó hó <p>fűtés, fűtőanyagok</p>
Gyűjtés	<p>Gyümölcsök napja.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Kukorica ➤ Ágak ➤ Búza ➤ Toboz ➤ Képek 	<p>Gyümölcsök napja:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Kukorica: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Szem ✓ Cső ➤ Ágak ➤ Búza ➤ Bab ➤ Napraforgómag ➤ Toboz ➤ Képek 	<p>Gyümölcsök napja:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Kukorica: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Szem ✓ Cső ✓ Csuhéj ➤ Ágak ➤ Búza ➤ Bab, lencse ➤ Sárgaborsó ➤ Napraforgómag ➤ Toboz ➤ Képek

<p style="text-align: center;">Szimulációs játékok (prevenciós program alapján)</p>	<p>243. o. 3/1,3,4,5,6</p> <p>253. o. 3/1,2,3,4,5,6,7,9,12,13</p>	<p>244. o. 3/1,2,3,4,5,6,7,8,9,10</p> <p>256. o. 3/1,2,3,4,5,6,7,8,9</p>	<p>251. o. 3/3,4,6,7,9,11,16,18,20,21,22,24</p> <p>257. o. 3/1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,13,16</p>
<p style="text-align: center;">Vizsgálódás</p>	<p>Hó megfigyelése:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Szobába téve-újra a szabadba ➤ Ismét a szobába <p>Mi történik vele, mi lesz belőle?</p> <p>Ágak hajtatása:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Szobában vízbe állítva ➤ Szobában víz nélkül ➤ Szabadban vízbe állítva ➤ Szabadban víz nélkül <p>Búza csíráztatása-növekedés figyelemmel kísérése.</p>	<p>Jég készítése</p> <p>Hó olvasztása-hókristályok megfigyelése nagyítóval levegő szennyezettségének mérése</p> <p>Lábnnyomok vizsgálata a hóban</p> <p>Csíráztatás, és hajtatás:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Szobahőmérsékleten-öntözve ➤ Szobahőmérsékleten- nem öntözve ➤ Hidegben- öntözve ➤ Hidegben- nem öntözve <p>Megfigyelése, melyikkel mi történik</p>	<p>A víz halmazállapot változásainak megfigyelése:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ tűzhelyre tesszük ➤ fagyasztóba tesszük ➤ szobában hagyjuk <p>Melyikkel mi történik?</p> <p>Zúzmara előállítása mesterségesen.</p> <p>Hajtatás és csíráztatás különböző körülmények között:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ talaj ➤ meleg ➤ fény ➤ víz <p>új hagyma hajtatása</p>
	<p>Madarak folyamatos etetése</p>	<p>Madarak folyamatos etetése</p>	<p>Madarak folyamatos etetése</p>

Környezet védelem	Mivel szabad őket etetni?	Madár kalács készítése Erdő állatainak etetése: ➤ emberi gondoskodás hó tetején látható szennyezettség, mi okozza?	Madárkalács, madárcsemege készítése Erdő állatainak etetése, gondozása Emberi gondoskodás fontossága. Fák védelme, törzsének takarása a hideg, és a rágcsálók ellen. Hó szennyezettsége- mi okozza? A hó védelmet jelent a földben maradt növényeknek.
	DECEMBER	JANUÁR	FEBRUÁR
Néphagyományok	4. Borbála napja- cseresznyeág hajtatása 6. Miklós napja – mikulásjárás hagyománya 13. Luca napja- Luca székének készítése. Búza ültetése. 22. Téli napforduló napja 24-25. Karácsony napja. Betlehemezés, karácsonyfa állítás, ajándékozás 26. István napja 27. János napja 31. Szilveszter napja- az óév utolsó napja	1. Újév napja 6. Vízkereszt napja- karácsonyfa lebontása 18. Margit napja 20. Fábán és Sebestyén napja. Tavaszbresztő nap. 22. Vince napja Ha olvad, jó lesz a szőlőtermés 25. Pál napja Megfordul a tél, enyhébb időszak következik. Medve is megfordul a barlangjában.	2. Gyertyaszentelő, Boldogasszony napja. Medve kijön a barlangjából. 3. Balázs napja 6. Dorottya napja Farsangi mulatozás fő napja. FARSANG: vízkeresztől hamvazószerdáig tart. Fő eseménye: álarcosbál 19. Zsuzsanna napja: megszólal a pacsirta 24. (jégtörő) Mátyás napja: Mátyás megtöri a jeget.

+

		TAVASZ		
MEGFIGYELÉS	ALKALMI	<p>Virágok, zöldségek, gyümölcsök:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ hóvirág, tulipán (színe, illata) ➤ hagyma, retek íze (színe, illata) ➤ alma, cseresznye (színe, íze, formája) <p>Rügyezettetés Színek: fehér, fekete, piros, kék, sárga, barna, zöld. Állatok témakörrel kapcsolatos: Háziállatok megfigyelése</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ kutya (gazda, csont) ➤ macska (egér, tej) ➤ nyúl (hús) ➤ tyúk (csibe, kakas, tojás) <p>Beszélgetés külső jegyeikről, táplálkozásukról, hasznukról. Visszatérnek a költöző madarak. Közlekedéssel kapcsolatos:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ gyalogosok, és járművek ➤ közlekedés busszal <p>Testünk: az orvos gyógyító munkája.</p>	<p>Kirándulás a tavaszi erdőbe:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ változások megfigyelése ➤ erdő hangjai, színei <p>Rügyezettetés, hajtatás. Virágok, zöldségek, gyümölcsök</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ hóvirág, ibolya, aranyeső, tulipán, nárcisz. ➤ Sárgarépa, karalábé, hagyma ➤ Cseresznye, eper <p>Színek: Állatok témakörrel kapcsolatos Háziállatok megfigyelése</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Sertés (malac) hús, zsír, bőr ➤ Szarvasmarha (boci) tej ➤ Liba- toll <p>Vadon élő állatok Erdőn, mezőn élő állatok: róka, mókus, szarvas, őz, medve. Ezek kicsinyei, az ember számára hasznos jegyei. Visszatérnek a költöző madarak. Közlekedéssel kapcsolatos Helyszíni megfigyelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Gyalogos közlekedés szabályai (jelzőlámpa) 	<p>Kirándulás a tavaszi erdőben</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Erdő hangjainak, színeinek illatának megfigyelése. <p>Rügyezettetés, hajtatás Virágok, zöldségek, gyümölcsök</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Barka, jácint ➤ Saláta, karfiol ➤ Cseresznye, eper, málna, meggy <p>Színek- árnyalatok Állatok témakörrel kapcsolatos:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Bogarak, rovarok előbújása ➤ Költöző madarak visszatérése ➤ Háziállatok: baromfiudvar megfigyelése- ló, csikó, kecske, pulyka-ezek haszna ➤ Vadon élő állatok és házasított rokonai ➤ Vízben élő állatok <p>Látogatás a Vadasparkba, és az állatkertbe. Közlekedéssel kapcsolatos:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Kirándulás pályaudvarra: HÉV, Metró, vonat, hajó. ➤ Látogatás a Közlekedési Múzeumba ➤ Közlekedési eszközök

	ALKALMI	<p>Séták. Zöldségesbe Buszmegállóhoz</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Járműforgalom –úttest, rendőr <p>Közlekedési eszközök.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Szárazföldi, vízi, légi ➤ Úttesten, színen ➤ Személy, teherszállítás <p>Közlekedési dolgozók munkája</p> <p>Séták: Zöldségesbe Közértbe Duna partra Postára</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Közlekedési dolgozók munkája ➤ Közlekedés régen és ma <p>Séták Zöldségesbe Közértbe Duna partra Postára Prenor kertészetbe Látogatás. Könyvtárba Iskolába</p>
	FOLYAMATOS	<p>Tavaszi jelenségek megfigyelése a természetben:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Hóolvadás ➤ Rügyszó fák ➤ Melegedő idő- könnyebb öltözék ➤ Többet süt a nap ➤ Tavasz színei ➤ Kerti szerszámok megismertetése ➤ Veteményes óvónővel (a gyerekek figyelik) 	<p>Tavaszi jelenségek megfigyelése a természetben.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Jégcsap elolvadása ➤ Rügyszó fák, bokrok ➤ Nyíló virágok ➤ Összefüggések az időjárás és az emberek tevékenysége között ➤ Hosszabb nappalok, rövidülő éjszakák ➤ A kerti szerszámok helyes használatának gyakorlása ➤ Gazdaságos öntözés ➤ Palánták kiültetése, egy nyári virágok ültetése, az óvónővel közösen. 	<p>Tavaszi jelenségek megfigyelése a természetben</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Hóolvadás, sár ➤ Szeles, de melegedő idő ➤ Fák, bokrok rügyszó, virágzása ➤ Kékebb ég ➤ Nyíló virágok ➤ Langyos eső ➤ Kevesebb ruha <p>Talaj előkészítése a veteményezésre:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Palántázás ➤ Veteményezés óvónői irányítás <p>A zöld szín uralkodása a természetben.</p>

GYŰJTÉS	Virágmagok Virághagymák, palánták Kövek, kavicsok Tojás Díszkövek Sárgarépa Burgonya Dobozok Képek Ágak	Virágmagok Virághagymák Vetőmagok Palánták Kövek, kavicsok, kagylók Hagymahéj Tojás Mákgumó, díszök Sárgarépa Karalábé Burgonya Dobozok, kupakok Képek Ágak, gallyak	Virágmagok Virágszirmok, itatós Virághagymák, cserepek Vetőmagok, palánták Kövek, kavicsok Hagymahéj Petrezselyem levél Harisnya Tojás Mákgubó, díszök Ilyenkor fellelhető zöldségek, gyümölcsök Dobozok, kupakok Képek Ágak, gallyak
SZIMULÁCIÓS JÁTÉKOK (A prevenciós program alapján)	246. o 3/4,5,6,7,8,9 259. o 3/1,2,3,4 262. o 3/1,2,3,4,5 255. o 15,16	248. o 3/1,3,4,6,7,8 260. o. 3/1,2,3,4,5,6 263. o 3/1,2,3,4,5,6	251. o 3/3,4,5,8,9,10,11,12,13,16,22,24 261. o 3/1,2,3,4,5,6 264. o 3/1,2,3,4,5,6,7,8,9
VIZSGÁLÓ DÁS	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rügyező ágak megfigyelése ➤ Egy kiválasztott fa változásainak folyamatos figyelése ➤ Az elültetett virágmagok 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rügyező ágak megfigyelése <ul style="list-style-type: none"> ✓ Szobában ✓ Szabadban ➤ Bogarak vizsgálata nagyítóval 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rügyező ágak megfigyelése egy-egy rügy szétbontása, megvizsgálása nagyítóval ➤ A növény (gyökérzet) fejlődése vízkultúrában

VIZSGÁLÓDÁS	Palánták fejlődésnek figyelemmel kísérése.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Különböző virágok vizsgálata: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Színük ✓ Szirmuk száma szerint. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ A növényeknek fényre van szükségük!! 3 babot ültetünk, lefedjük fotókarton pohárral, oldalára lyukakat vágunk különböző helyekre. Megfigyeljük, hogy a növény a fény felé tör. ➤ Virágok belső felépítésének megfigyelése ➤ Hangyák, bogarak figyelése
KÖRNYEZETVÉDELEM	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Virágok, növények ültetésével a környezet szebbé tétele. ➤ A kert gondozásának figyelemmel kísérése. ➤ Ne tépjék le a virágokat, ágakat. ➤ Ne szemeteljenek! 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Virágok, növények ültetés. ➤ A kiskert folyamatos gondozásával a növényekről való gondoskodás megismertetése, megszerettetése. ➤ Szemét felszedése- ne szemeteljenek. ➤ Ne tépjék le a virágokat, ágakat, óvják a növényeket! ➤ Ha nincs elég csapadék, locsolni kell!- portalanítás is. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Virágok, növények ültetése a gyerekekkel közösen. ➤ A kiskert folyamatos gondozása közösen: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Gazolás ✓ Kapálás ✓ Elszáradt virágok levágása ✓ Öntözés – portalanítás ➤ Vigyázzanak a virágokra, fákra, óvják a természetet! ➤ A környezet szépítésében az emberi munka fontossága. ➤ Locsoló autó, kukásautó funkciója ➤ Miért van szükség sok - sok zöld növényre!

	MÁRCIUS	ÁPRILIS	MÁJUS
HAGYOMÁNYOK	<p>12. Gergely napja diákok e napon toborozzák az iskolatársakat</p> <p>18. Sándor napja</p> <p>19. József napja</p> <p>21. Benedek napja</p> <p>Meleghozó napok. Méheket e napon engedik szabadon.</p> <p>Veteményeskertben eldughatják a fokhagymát, elvethetik a kaprot.</p> <p>HÚSVÉT: Kereszténység legnagyobb ünnepe, Krisztus feltámadása. Hétfő: locsolkodás</p> <p>28. Gyümölcsoltó Boldog asszony napja visszatérnek a fecskék, és már oltják, tisztogatják a gyümölcsfákat is.</p> <p>Zöld napok: 22. a víz világnapja 23. meteorológiai világnap.</p>	<p>1. Bolondok napja Beugratások, megtréfálások napja</p> <p>24. Szt. György napja Tavaszi kezdőnap. Ekkor hajtják ki először az állatokat a legelőre és fogadják fel a pásztorokat.</p> <p>Fehérvasárnap. Húsvétot követő vasárnap. A lányok komatálat vittek egymásnak.</p> <p>Zöld nap:</p> <p>22. a Föld napja.</p>	<p>1. Majális Májusfa állítás napja, ősi tavaszünnep.</p> <p>Május első vasárnapja: Anyák napja- ekkor köszöntjük az édesanyákat, nagymamákat.</p> <p>12. Szervác napja</p> <p>13. Pongrác napja</p> <p>14. Bonifác napja Fagyosságok</p> <p>25. Orbán napja Méhek, méhcsaládok rajzásának ideje.</p> <p>Pünkösdi király választása. Uralkodása egy napig tartott.</p> <p>Május utolsó vasárnapja Gyermeknap.</p> <p>Zöld nap: 10. madarak, és fák napja.</p>

NYÁR

MEGFIGYELÉSEK ALKALMI	<p>Nyári örömök, élmények:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Homokozás, sarazás ➤ Légfürdőzés ➤ Napfürdőzés ➤ Pancsolás ➤ Beszélgetések 	<p>Nyári örömök, élmények:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Homokozás, sarazás ➤ Mozgásos játékok ➤ Légfürdőzés ➤ Napfürdőzés ➤ Pancsolás ➤ Babafürdetés, babaruhamosás ➤ Beszélgetések 	<p>Nyári örömök, élmények:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Homokozás, sarazás ➤ Homokvárépítés ➤ Verseny játékok, vetélkedő ➤ Légfürdőzés ➤ Napfürdőzés ➤ Pancsolás ➤ Fürdőruhák kimosása, szárítása. ➤ Segítés a kisebbeknek ➤ Beszélgetések
FOLYAMATOS	<p>Nyári jelenségek megfigyelése.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Időjárás ➤ Öltözködés <p>Virágos kertünk gondozása</p>	<p>Nyári jelenségek megfigyelése:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Időjárás (nyári zápor, forróság, stb.) ➤ Öltözködés (meleg, hőség) ➤ Kert, park, mező, erdő növényei, állatai. ➤ Virágos kertünk gondozása: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Gazolás, kapálás, öntözés 	<p>Nyári jelenségek megfigyelése:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Időjárás (hűsítő nyári zápor, forróság, villám, szélkellemes, kellemetlen) ➤ Öltözködés <p>Természeti változások:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Beérik a termés ➤ Betakarítás ➤ Szobanövényeink és virágkertünk gondozása

<p style="text-align: center;">GYŰJTÉS</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Virágmagok ➤ Bodzavirág ➤ Hársvirág ➤ Kamilla ➤ Kövek, kavicsok ➤ Képek 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Virágmagok ➤ Virágszirmok ➤ Bodzavirág ➤ Hársvirág ➤ Fodormenta ➤ Kamillavirág ➤ Kövek, kavicsok ➤ Képek 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Virágmagok ➤ Virágszirmok- préselése ➤ Bodzavirág ➤ Hársvirág ➤ Fodormenta ➤ Borsmenta ➤ Kamilla ➤ Levendula ➤ Kövek, kavicsok, kagylók ➤ Képek <p style="text-align: right; margin-right: 20px;">} szárítása</p>
<p style="text-align: center;">SZITUÁSIÓS JÁTÉK (A prevenció program alapján)</p>	<p>249. o. 3/2,5,7,10</p>	<p>249. o. 3/1,2,4,5,6,7,9,10,11</p>	<p>251. o. 3/3,4,5,8,9,10,20,22,24</p>
<p style="text-align: center;">VIZSGÁLÓDÁS</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ A nyílóvirágok megfigyelése ➤ A nap melegítő erejének megfigyelése (tálba víz → felmelegszik) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ A folyamatosan nyíló virágok fejlődésének megfigyelése ➤ Felhő les- fantáziajáték ➤ Játék a saját árnyékunkkal ➤ Bogarak, méhek megfigyelése 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Egy nyári virágok fejlődésének megfigyelése bimbóvirág- mag ➤ Nap és az árnyék összefüggései ➤ Napóra készítése ➤ Madár les → fészek, fiókák
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ A kiskert folyamatos gondozásával a növényekről való gondoskodás megismertetése. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ A kiskert folyamatos gondozásával a növényekről való gondoskodás megszerettetése. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ A kiskert közös gondozásával az emberi munka fontosságának megláttatása.

KÖRNYEZETVÉDELMELEM	<ul style="list-style-type: none"> ➤ A szemetet a szemétkgyűjtőbe dobják! ➤ Ne tépjék le a virágokat! 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vigyázzanak a virágokra, bokrokra, fákra. ➤ Ne szemeteljének! ➤ Locsolni kell a növényeket. ➤ Söprögetéssel, gereblyézéssel a környezet rendjének megóvása. ➤ Ne bántásák a kis bogarakat, rovarokat! 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vigyázzanak a növényekre! ➤ Ne szemeteljének, a lehullott szemetet vegyék fel, és dobják ki! ➤ Locsolás fontossága- de meleg időben csak kora reggel, és késő délután. (kiéghetnek a növények) ➤ Elnyílt virágok levágása ➤ Vigyázzanak a bogarakra, rovarokra! ➤ Segédkezzenek a környezet tisztaságának megóvásában.
NÉPHANYOMÁNYOK	<p style="text-align: center;">JÚNIUS</p> <p>8. Medárd napja Ha ezen a napon esik, 40 napig esni fog. 22. Nyári napforduló napja 24. János napja. Ekkor szakad meg a gabona gyökere, ezután már nem növekszik csak érik.</p> <p><u>Zöld nap:</u> 5. Környezetvédelmi világnap.</p>	<p style="text-align: center;">JÚLIUS</p> <p>13. Margit 20. Illés 22. Mária, } Zivatart hozók Magdolna 25. Jakab napja Ekkor áll meg a szőlő növekedése, és kezd édesedni.</p> <p><u>Zöld nap:</u> 1. építészeti világnap</p>	<p style="text-align: center;">AUGUSZTUS</p> <p>10. Lőrinc napja A szabadban fürdőzés utolsó napja. Ilyenkor még ehető a dinnye. 20. Szt. István király ünnepe: Ezen a napon már új búzából sütik a kenyeret. Az aratás végét az új kenyér ünnepét is jelképezi.</p>

4-5 évesek

TÉMAKÖR	TEVÉKENYSÉG	FEJLESZTÉSEK	VERBÁLIS FEJLESZTÉS	JÁTÉKLEHETŐSÉG
Tárgyak, személyek, dolgok tulajdonságainak felismerése, megnevezése.	Mi van a zsákban? Minek a hangját halod? Mit fogsz a kezében?	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Tapintásos észlelés ➤ Kinesztéziás ➤ Keresztcsatornák ➤ Hallási észlelés 	Tárgyak megnevezése Oszályozás Színek Testrészek	M. J. Ó. Figyelj a jelre... 13. o. Repüljenek a ... 14. o. Vonatozzunk... 15. o.
Tárgyak, személyek, dolgok összehasonlítása tulajdonság szerint.	Mi változott meg? „kakukktójás” játék bohóc kártya	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vizuális ➤ Vizuális zártság ➤ Egészlegesség észlelésének alakítása ➤ Vizuális memória ➤ Forma azonosság 	Tárgyak megnevezése Testrészek Térbeli viszonyok Helyzet: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Között ➤ Mellett ➤ Utolsó stb. 	Keresd a helyét! 29. o. Hol a párom? 35. o. Tapintsd! 92. o.
Kiválogatás, általánosítás kiemelt tulajdonság szerint. Halmazképzések, fogalomalkotások.	Mi van a kezemben? Mi van a takaró alatt? Halmazképzés: gurítható dolgok gyűjtése kipróbálás alapján.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Finom motorika ➤ Tapintásos észlelés ➤ Megfigyelő képesség ➤ Figyelem 	Tárgyak megnevezése Cselekvések Oszályozás: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Szín ➤ Méret ➤ Anyag stb. 	Guríthatók gyűjtése 96. o.

<p>Szétválogatás (osztályozás) meghatározott tulajdonságok szerint. Halmazképzés, részhalmaz képzés.</p>	<p>Tárgyak hangja, rendeltetése, nagysága szerinti válogatások. Gyerekek jellemzőik szerint. Koszorú... dalos játék (hang szerinti felismerése)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hallási észlelés ➤ Hallási diszkrimináció ➤ Keresztcsatornák vizuális-auditív ➤ Megkülönböztető kép. ➤ Test séma 	<p>Tárgyak megnevezése Testrészek Cselekvések Osztályozás:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Méret (halk-hangos, kemény-puha) 	<p>Játékboltot nyitunk 89. o.</p>
<p>Tárgyak sorba rendezése megnevezett mennyiségi tulajdonság szerint. Kisebb-nagyobb elv érvényesítésével.</p>	<p>Gombok, levelek, építők, síklapok, bármi sorba rendezése. Mi változott meg?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Megfigyelőképesség ➤ Formaészlelés ➤ Finommotorika ➤ Szem-kéz koordinációja 	<p>Osztályozás:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Méret ➤ Nagyság ➤ Különbözőség <p>Cselekvések</p>	
<p>Tárgyak sorba rendezése, megfigyelt elvszerűség, saját (szubjektív) elgondolás szerint.</p>	<p>Megkezdett sorok folytatása Rendezés művelete: A teremben található tárgyak segítségével.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Megfigyelőképesség ➤ Formaészlelés ➤ Finommotorika ➤ Szem-kéz koordináció ➤ Vizuális fejlesztése, vizuális ritmus, sorminták kialakítása ➤ Térbeli viszonyok 	<p>Tárgyak megnevezése Névmások.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Te ➤ Ti ➤ Neked <p>Cselekvések: Térbeli viszonyok:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Alatt ➤ Mellett ➤ Előtt <p>Osztályozás:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Forma ➤ Szín ➤ Méret 	<p>Folytasd a sort! 31. o. Fűzzünk gyöngyöt! 33. o.</p>

<p>Irányított összehasonlítások.</p>	<p>Víz, lencse, homok, liszt stb. töltögetése (melyik hallottad tovább) belefér, nem fél bele Melyik magasabb, kisebb, kevesebb? Nagy eltérések.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Formaészlelés ➤ Tapintásos érzék ➤ Hallási észlelés ➤ megfigyelőképesség 	<p>Tárgyak megnevezése Cselekvések Térbeli viszonyok Helyzet: <ul style="list-style-type: none"> ➤ föl ➤ benne ➤ túl stb. Osztályozás. <ul style="list-style-type: none"> ➤ Több ➤ Kevesebb ➤ Egyenlő </p>	<p>Kinek mekkora A lába? A keze? 51. o.</p>
<p>Szavakban történő összehasonlítások. Ítéletek.</p>	<p>Egyszerű megállapítások megfogalmazása. Változások felismerése, megmutatása, megnevezése. Mit tudunk elmondani ezekről-rendezett sor. Melyik nagyobb, több? Halmazok összehasonlítása. Elrontott válogatás felismerése, megnevezése, javítása.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Megfigyelő képesség ➤ Formaészlelés ➤ Percepciófejlesztés, vizuális ➤ Figyelem ➤ Összehasonlító, megkülönböztető képesség. 	<p>Tárgyak megnevezése Cselekvések Térbeli viszonyok Osztályozás: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Méret ➤ Szín ➤ Forma </p>	<p>Kakukktojás a Rendezésben 32. o. Hol van a párja 88. o.</p>
<p>Ismerkedés az összemérés eszközeivel, módjával.</p>	<p>Tárgyak egymás mellé tétele, megemlése. Gyerekek magassága, különböző anyaggal telített dobozok súlya. Magasabb-alacsonyabb Könnyebb-nehezebb</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Tapintásos észlelés ➤ Keresztcsatornák ➤ Szem-kéz koordináció ➤ Térbeli viszonyok ➤ Megfigyelőképesség ➤ Test séma. 	<p>Tárgyak megnevezése Térbeli viszonyok Osztályozás: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Magas ➤ Alacsony ➤ Nehéz ➤ Könnyű ➤ Egyenlő </p>	<p>K. P. Ó. P. Játék a csoporttal 293. o.</p>

<p>Mennyiségek összemérése. Hosszúságok sorba rendezése nagyságuk szerint. Egyenlőtlenlégek egyenlővé tétele.</p>	<p>Tárgyak hosszúságának függetlenítése más tulajdonságaiktól. Szalagok, fonalak, gyöngysorok stb. összemérése, egyenlőségek létrehozása növeléssel, csökkentéssel. Hosszúság mérése mozgással.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nagymozgások: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Lépések ✓ Ugrások ➤ Az alaklítás és formaállandóság ➤ Finommotorika ➤ Szem-kéz, szem-láb koordináció ➤ Vizuális fejlesztés 	<p>Tárgyak megnevezése Testrészek Cselekvések Térbeli viszonyok Osztályozás: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Rövid ➤ Hosszú ➤ Kicsi ➤ Nagy </p>	<p>Fűzzünk gyöngyöt 42. o.</p>
<p>Halmazok összemérése, becslések, párosítások. Több, kevesebb, ugyanannyi.</p>	<p>Különböző nagyságú, darabszámú, elhelyezésű elemek összehasonlítása, becslése, igazság eldöntése párosítással.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Megfigyelőképesség ➤ Vizuális fejlesztés ➤ A szem fixációs működésének erősítése ➤ Alaklítás, formaállandóság 	<p>Tárgyak megnevezése Cselekvések Osztályozás: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Több ➤ Kevesebb ➤ ugyanaz </p>	<p>Játék a matek 36. o.</p>
<p>Ugyanannyi előállítás mozdulattal, hanggal, bármivel megszámlálás nélkül. Függetlenedjen a darabszám minden más tárgyi tulajdonságtól.</p>	<p>Dobbantás-dobbantás Dobbantás-taps Taps-koppantás Koppantás-integetés stb. Tárgyhalmazok elemszámaival megegyező taps, koppanás, lépés, bármi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nagymozgások ➤ Hallási észlelés ➤ Szem-kéz koordináció ➤ Vizuális fejlesztés ➤ Keresztcsatornák 	<p>Tárgyak megnevezése Testrészek Cselekvések Térbeli viszonyok</p>	<p>Számlálásmozgással 58. o. Labdagurító 58. o.</p>

Kis számok összkép alapján megszámlálás nélkül.	Szétválogatás aszerint, hogy mindenből 3,2,1 van, hogy 3,2,1 minta van a rajta, esetleg egy sincs. Pl.: babaruhák, képek, kártyák	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Formaazonosság ➤ Mennyiség észlelés ➤ Megfigyelőképesség ➤ Vizuális fejlesztés 	Testrészek Cselekvések Osztályozás: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Formák ➤ Színek ➤ Mennyiségek 	Hányat a zsákból? 59. o. Számház 63. o. Dominójáték 70. o.
Megszámlálás, leszámlálás 6-10-es szám körben.	Számok gyakorlása számlálással, bármi megszámlálható a teremben. Meddig tudtal számolni? Bármiből, csak adott mennyiség leszámlálása. Boltos játék= árusítás, vásárlás= áru értéke+ fizetés, piaci játék (K. P. O. P. 297. o.)	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Szem-kéz koordináció ➤ Tapintásos észlelés ➤ Keresztcsatornák ➤ Vizuális fejlesztés ➤ Auditív memória 	Tárgyak megnevezése Cselekvések Térbeli helyzet: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Ból ➤ Ból ➤ Között Osztályozás	Kelj fel Jancsi! 62. o. Virággyűjtés 79. o. Gyümölcs szüret 87. o.
		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Megfigyelőképesség ➤ Azonosságok és különbözőségek felfedeztetése ➤ Finommotorika ➤ Szem-kéz koordináció 	Melléknév és fokozatainak gyakorlása. Tárgyak megnevezése Térbeli viszonyok: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Hoz, hez, höz. 	Találj két egyforma hosszút. 43. o.

<p>Magasság mérés kirakott egységekkel. Hosszúság, magasság kapcsolata helyzettől függően.</p>	<p>Különböző mértékegységekkel az igazság megváltoztatása. Magasabb= több Alacsonyabb= kevesebb A gyerekek mozgásának mérése mérőszalag gyerekenkénti csomózásával, jelkártyával.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Megfigyelő képesség ➤ Szem-kéz koordináció ➤ Figyelem ➤ Összehasonlító, összemérő művelet gyakorlása ➤ Azonosságok, különbségek felfedezése 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nagyságrelációk kifejezése melléknév fokozataival ➤ Térbeli viszonyok: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Mellé ✓ Rá stb. 	<p>Építsünk! 506. o.</p>
<p>Halmazalkotások, bontások, számlálás. Több, kevesebb, ugyanaz. Megállapítások. Különböző darabszámú bontott alakok egység látása, mennyiségállandóság.</p>	<p>Virágüzlet berendezése részhalmaz képzés</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Virágok válogatása különböző tulajdonságok szerint. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vizuális ➤ Figyelem ➤ Keresztcsatornák ➤ Szem-kéz koordináció 	<p>Tárgyak megnevezése Névmások:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Te ➤ Azok ➤ Melyik <p>Cselekvések Osztályzás.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Szín ➤ Különbség 	<p>K. P. Ó. P. 289. o. Állatkerti játékok</p>
<p>Több, kevesebb, ugyanannyi számlálás, kiegészítés. Mennyiség azonosság létrehozása, összehasonlítások, a szám függetlenedése a tárgy egyéb tulajdonságaitól.</p>	<p>Sorok keletkeztetése 6-10-es számkörben, melyik kevesebb, melyek egyenlők. Valamennyi kiegészítése 10-re.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Megfigyelőképesség ➤ Finommotorika ➤ Szem-kéz koordinációja ➤ Vizuális ➤ Hallási észlelés 	<p>Cselekvések: Testrészek:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Szem ➤ Kéz ➤ Ujjak <p>Térbeli viszonyok:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Előtt ➤ Mögött ➤ Mellett <p>Osztályozás:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Több ➤ Kevesebb ➤ ugyanannyi 	

Építések, szabad alkotások építőelemekből, pálcákból, síklapokból.	A gyerekek teljesen szabadon alkotnak, fantáziájuktól és tehetségüktől függően, különféle elemekből, agyagokból. Páros építések, másolások.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Térészlelés ➤ Formaészlelés ➤ Alaklátás, formaállandóság ➤ Finommotorika ➤ Szem-kéz koordináció ➤ Megfigyelőképesség 	<p>Cselekvések</p> <p>Térbeli viszonyok:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Mellé ➤ Mögé ➤ Rá ➤ Elé <p>Osztályzás:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Szín ➤ Méret ➤ Forma 	K. P. Ó. P. 312. o. Építések, alkotások, szabadon
Formaazonosságok felismerése, párosítások.	Síklapok megnevezése forma és negatívja párosítással. Szétválogatásuk aszerint, hogy egyenesek, vagy görbék, esetleg mindkét vonal fölfedezhető azon.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Alak-háttér ➤ Formaészlelés ➤ Alaklátás, formaállandóság ➤ Megfigyelőképesség ➤ Emlékezet ➤ Szem-kéz koordináció 	<p>Cselekvések</p> <p>Térbeli viszonyok:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Alatt ➤ Fölött ➤ Jobbra ➤ Balra, stb. <p>Osztályzás:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Méret ➤ Forma ➤ Szín 	Kártyapárosító 132. o. Forma puzzle 110. o. Építsünk együtt várat. 93. o.
Papírnyírás szabadon. Síkformák keletkeztetése.	Mindenki kartonlapra rajzolt jelét a képességeik szerinti darabra és formára felvágjuk, majd összeillesztik. Különböző síklapokból elképzelés szerinti formák kirakása.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rész-egész viszony ➤ Finommotorika ➤ Szem-kéz koordináció ➤ Megfigyelőképesség ➤ Vizuális ➤ Formaészlelés 	<p>Cselekvések</p> <p>Térbeli viszonyok:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Mellé ➤ Alá ➤ Fölé, stb. 	Építsünk együtt! 95. o.

Építő elemek, építmények, rendezett sorok összehasonlítása, szétválogatása, különböző geometriai tulajdonságuk szerint.	Geometriai alakzatok felismerése= babzsákkal célba dobás. Amelyik formába beletalál, ugyanolyan vehet az asztról. Végén megszámloljuk.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Formaészlelés ➤ Formaemlékezet ➤ Vizuális ➤ Szem fixációs működés ➤ Szem-kéz koordináció ➤ Nagymozgások. 	Cselekvések Testséma: <ul style="list-style-type: none"> ➤ jobb } kéz ➤ bal } térbeli viszonyok: <ul style="list-style-type: none"> ➤ mellé ➤ mögé ➤ elé ➤ bele osztályozás: forma	Járjuk körbe! 96. o.
Építések szabadon egy feltétel megadásával.	Ugyanolyan, ugyanúgy álljon, ugyanannyiból épüljön. Az utca másik oldalára ugyanilyen házak épüljenek. (csak 10 elem használható)	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Megfigyelőképesség ➤ Formaészlelés ➤ Tapintásos észlelés ➤ Keresztcatornák ➤ Szem-kéz koordináció 	Tárgyak megnevezése Cselekvések Térbeli viszonyok Osztályozás: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Forma ➤ Méret ➤ Alacsony ➤ Kicsi stb. 	K. P. Ó. P. 312. o. Építések, alkotások másolással.
Játék a tükör előtt. Elfordulások- változások	Különböző mozgások a tükör előtt. Közeledések, távolodások. Tükör gyakorlatok.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nagy mozgások ➤ Testséma ➤ Megfigyelőképesség 	Testrészek Térbeli viszonyok	K. P. Ó. P. 314. o. Tükörjáték
Tárgyak válogatása- egyenes, görbe, ez is, az is- tulajdonságok felismerése alapján. Építések szabadon.	Hajtvonallal ugyanolyan, egyforma (vagy nem) keresése, csoportosítása. Színes síkmértani formákból építések.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Alaklítás, formaállandóság ➤ Finommotorika ➤ Szem-kéz koordináció 	Tárgyak megnevezése Cselekvések Osztályozás	Úrhajózás 109. o.

<p>Tájékozódás térben, síkban. Nyitott, zárt vonalak között eligazodás.</p>	<p>Tedd a játékod... Tájékozódás labirintusban. Bekötött szemmel játékok kerülése hang irányában.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nagymozgások ➤ Térpercepció ➤ Vizuális helyzet ➤ Pozíció felismerése ➤ Hallási észlelés 	<p>Tárgyak megnevezése Cselekvések Téri viszonyok Írányok</p>	<p>Labirintus játék 135. o. K. P. Ó. P. Emlékezz rá, merre van! 318. o.</p>
<p>Puzzle- kirakások</p>	<p>Illesztés, forgatás a kép befedése érdekében saját készítésű puzzle játékkal. (képek szétvágása kedvük szerinti méretre, a keletkezett vonalak megszámlálása.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Alaklátás ➤ Formaészlelés ➤ Figyelem ➤ Megfigyelőképesség ➤ Finommotorika ➤ Szem-kéz koordináció 	<p>Cselekvések: válogatás Téri viszonyok.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Mellé ➤ Alá ➤ Fölé stb. 	<p>Formakirakó Társasjáték 93. o. Forma puzzle 110. o.</p>

5-6-7 évesek

TÉMAKÖR	TEVÉKENYSÉG	FEJLESZTÉSEK	VERBÁLIS FEJLESZTÉSEK	JÁTÉK LEHETŐSÉGEK
Tárgyak, személyek, dolgok tulajdonságainak felismerése, megnevezése.	<p>Tapintás: ki áll előttem? Ki melletted?</p> <p>Hallás: kinek, minnek a hangját hallod?</p> <p>Látás: tárgyválogatás</p> <p>Ízlelés: minnek az ízét érzed?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Téri tájékozódás ➤ Hallási észlelés ➤ Vizuális ➤ Finom motorika ➤ Keresztcsatornák 	<p>Tárgyak megnevezése</p> <p>Cselekvések</p> <p>Téri irányok:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Előtt ➤ Mögött ➤ Mellett <p>Osztályozás:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Méret ➤ Szín ➤ Hang ➤ Íz 	<p>Hej, a sályi...</p> <p>Elvarázsolt zsákocská</p>
Tárgyak személyek, dolgok összehasonlítása tulajdonságaik alapján.	<p>Barkóba játék a logikai készlet elemeivel. Mit tartok a kezemben.</p> <p>2-2 gyerek összehasonlítása, azonosságok, különbségek (esetleg belső jó tulajdonság is.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Diszkriminatív kép ➤ Alaklátás, formaállandóság ➤ Megfigyelőképesség ➤ Szem-kéz koordináció ➤ Testséma 	<p>Tárgyak megnevezése</p> <p>Cselekvések</p> <p>Téri irányok:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Belül ➤ Kívül ➤ Alul ➤ Felül <p>Osztályozás:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Kicsi ➤ Nagy stb. 	<p>Kakukktojás</p> <p>Mi változott meg?</p>
Kiválogatás, általánosítás kiemelt tulajdonság szerint. Halmazképzések, fogalomalkotás.	<p>Halmazban van, halmazba való. Ugyanolyan, ugyanaz, mindegyikre igaz... tárgyi emlékezések, felidézések. Közlekedési eszközök, gyümölcsök, bármilyen terjedelmű fogalom, melynek tartalma ismert.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Megfigyelőképesség ➤ Vizuális ➤ Tapintásos észlelés ➤ Finom motorika 	<p>Tárgyak megnevezése</p> <p>Cselekvések: válogatás</p> <p>Téri irányok:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Elé ➤ Mögé ➤ Rá stb. <p>Osztályozás:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Színek ➤ Méret stb. 	<p>Ki van a takaró alatt?</p>

Szétválogatások (osztályozások) meghatározott tulajdonságok szerint. Halmazképzés, rész halmazképzés.	Annak megértése, hogy a szempont- felosztási alapszerint változik minden részhalmaz eleme. Elrontott válogatások-ítéletalkotások. Állatok, növények osztályozása jellemzőik szerint.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Diszkriminatív kép. ➤ Keresztcsatornák ➤ Megfigyelőképesség ➤ Vizuális ➤ Finommotorika 	Tárgyak megnevezése Cselekvések Téri irányok Osztályozás	Hová való? 18. o. Melyik lehet A párja? 19. o.
Tárgyak, személyek, halmazok sorba rendezése megnevezett mennyiségi tulajdonság alapján: magasságrellációk.	Nem látható magasságok rendezése a látató rendezett sorba. Gyerekek nagysága szerinti soralkotása gyerek irányításával.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Testséma ➤ Megfigyelőképesség ➤ Formaészlelés ➤ Szem-kéz koordináció 	Melléknév fokozataival Helyes kifejezések Cselekvések Téri viszonyok, helyzet Osztályzás	Folytasd a sort 31. o. Tekergő 33. o.
Dolgok rendezése meghatározott tulajdonság szerint.	Meseképek sorba rendezése történetük szerint. Több mese képeinek rendezése aszerint, melyik a legkedvesebb. A logikai készlet elemeinek sorba rendezése egy tulajdonság elérésével. Ugyanez végezhető gombokkal, színes síklapokkal.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Megfigyelőképesség ➤ Emlékezet ➤ Alaklátás, formaállandóság ➤ Finommotorika ➤ Szem-kéz koordináció ➤ Vizuális 	Cselekvések Történetek Téri viszonyok Osztályzás	Mi hová való? 24. o. Virágoskert 26 o. Keresd a Megfelelőt 38. o.

<p>Irányított összehasonlítások: játék a legekkel.</p>	<p>Ki a legmagasabb, leghosszabb, legnagyobb. Miért mindig ugyanarról van szó? Ki tud legjobban célba dobni? Leggyorsabban futni? Legszebben verset mondani? Stb.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Formaészlelés ➤ Nagymozgások ➤ Alaklátás ➤ Megfigyelőképesség 	<p>Tárgyak megnevezése Fokozott melléknevek helyes használata Osztályozás</p>	<p>Ki a legmagasabb? Ki a legalacsonyabb? 46. o.</p>
<p>Szavakban történő összehasonlítások, ítéletalkotások: az összefüggés fenn áll-e adott tárgyak, személyek halmazok között vagy nem.</p>	<p>Pl.: igaz-e, hogy minden kétlábú állat repülni tud? Igaz-e, hogy minden aminek 4 lába van, menni tud? A gyerekek is kitalálhatnak. Képeken látható figurák kapcsolatáról, igaz, és hamis ítéletek alkotása, helyességük megállapítása, vita.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ítézőképesség ➤ Megfigyelőképesség ➤ Percepciófejlesztés ➤ Vizuális ➤ Figyelem 	<p>Tárgyak megnevezése Cselekvések Mondatalkotások Ítéletalkotások</p>	<p>Kombinatorika 86. o.</p>
<p>Mennyiségek összemérése, becslések, ítéletalkotások.</p>	<p>Mozgás: babzsák dobás, lépés ➔ hosszúságok Bőrész: különböző hosszúságú alagutakon áthaladva hosszúság érzékelése. Tapintás: csukott szemmel a legnagyobb tárgy megkeresése. Látás: hányan fértek be a dobozba egyszerre?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nagymozgások ➤ Keresztcsatornák ➤ Vizuális ➤ Tapintásos észlelés ➤ Megfigyelőképesség 	<p>Hosszúságok, magasságok, szélességek. Megfelelő melléknevek és fokozatainak használata.</p>	<p>Ki az alacsonyabb? 46. o.</p>

<p>Mennyiségek összemérése térben- különböző hosszúságok, vastagságok, bőségek felismerése, összehasonlítások, becslése, összemérések.</p>	<p>Ruhanemük válogatása: szalagok segítségével méregetés, jó-e. Felpróbálás: kinek volt igaza?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Megfigyelőképesség ➤ Emlékezet ➤ Formaészlelés ➤ Alaklátás 	<p>Névmások:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Neked ➤ Neki ➤ Övé ➤ Tied stb. <p>Térbeli relációk</p> <p>Osztályozás:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Bő ➤ Szűk ➤ Hosszú stb. 	<p>Építsünk! 50. o.</p>
<p>Mennyiségek összemérése tömegük szerint. Becslések.</p>	<p>Azonos fajsúlyú, eltérő nagyságú kis-nagy faépítő. Azonos fajsúlyú, azonos nagyságú azonos méretű építő. Ertérő fajsúlyú, eltérő magasságú papír zsebkendő, pingpong. Ertérő fajsúlyú, azonos magasságú műanyag, és fakocka.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Megfigyelőképesség ➤ Figyelem ➤ Diszkriminatív ➤ Vizuális ➤ Szem-kéz koordináció 	<p>Tárgyak megnevezése</p> <p>Cselekvések</p> <p>Térbeli viszonyok</p> <p>Osztályozás:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Könnyebb ➤ Nehezebb ➤ Nagyobb stb. 	<p>K. P.Ó. P. Mérés érzékelő játék Mérés mérleggel 299. o.</p>
<p>Halmazok összemérése, becslések, párosítások. Több, kevesebb, ugyanannyi.</p>	<p>Két halmaz összehasonlítása, becslése, párosítása. Pl.: 30 légó építő, 15 fa építő. Asztalok alá bújva, melyik alá férnek többen. Ellenőrzés párosítással.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Megfigyelőképesség ➤ Oksági összefüggések fölfedezése ➤ Ítéletalkotások ➤ Nagymozgások 	<p>Tárgyak megnevezése</p> <p>Logikus érvelések</p> <p>Térbeli viszonyok</p> <p>Osztályozás:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Több ➤ Kevesebb ➤ ugyanannyi 	<p>K. P. Ó. P. Piaci játék 297. o.</p>

Ugyanannyi előállítás, ugyanannyivá tevés elvevéssel, kiegészítéssel: ugyanannyi létrehozható (ekvivalens halmazok)	Ugyanannyi érzékelése sokféle bontott alakban. Bármilyen mozdulat, hang segítségével megoldható feladat.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Megfigyelőképesség ➤ Percepció ➤ Hallási észlelés ➤ Nagymozgások ➤ Tapintásos észlelés 	Tárgyak megnevezése Cselekvések Térbeli viszonyok Testrészek	K. P. Ó. P. Cukrászos játék 295. o.
Számlálás gyakorlása különböző tárgyakon, személyeken, megszakított mozgásokon, hangokon, nagyjából 15-20-ig.	Ki meddig tud szökdelni, számláljuk hányszor tapsol, lép, hányszor fog kezét, hány lépéssel járja körbe az asztalt stb. Melyik mondóka hosszabb?	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nagymozgások ➤ Hallási észlelés ➤ Ritmus érzék ➤ Figyelem 	Cselekvések Térbeli viszonyok Osztályozás	Mondóka számlálás 59. o. Ki eszi meg a sajtot? 76. o.
Tő és sorszámok. Azonosságok, megkülönböztetések.	Rendezett sorok megnevezése sorszámmal. Jobbra, balra irányok. Bábszínház játékok, vagy ruhateregetés.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Szem-kéz koordináció ➤ Figyelem ➤ Vizuális ritmus, memória 	Tárgyak megnevezése Cselekvések Térbeli viszonyok Osztályozás: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Színek ➤ Méret 	Soralkotás nagyság szerint 53. o.
Megszámlálás, leszámlálás.	Boltos játék. Különböző játékokból 3-4 fajta azonos darabszám elhelyezése egy-egy kijelölt területen. Minden meghatározott pénzüsszegbe kerül.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Megfigyelőképesség ➤ Figyelem ➤ Vizuális ➤ Keresztcsatornák 	Tárgyak megnevezése Cselekvések Térbeli viszonyok, helyzet Osztályozás	Gyümölcs szüret 87. o.

Darabszámmal kapcsolatos történetek kitalálása, eljátszása. Darabszám változások. Két szám összesen.	Általunk kezdett történet, amit a gyerekek folytatnak, és játszanak. Bizonyos számok mondása mozgáshoz kötött. Kártyajáték-két kártya meghatározott összege alapján párosítható.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nagymozgások ➤ Fantázia ➤ Figyelem ➤ Keresztcsatorna ➤ Beszédészlelés ➤ Térpercepció 	Cselekvések Térbeli viszonyok Helyzet	Tavaszi virágpiac K. P. Ó. P. 311. o.
Sorszámok gyakorlása.	A gyerekekből sorok alkotása, ezek állandó változtatásával a sorszámok gyakorlása. Célba dobás. Kosarak egymásután: ki melyikbe tud dobni.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nagymozgások ➤ Szem-kéz koordináció ➤ Figyelem ➤ Térpercepció 	Cselekvések Névmások Térbeli viszonyok Helyzet	Játék a logikai Készlettel 310. o.
Halmazok bontása, számlálás. Több, kevesebb, ugyanannyi gyakorlása 9-es számkörben.	Számdominó. Virágok ültetése a ház köré (elé, jobbra, balra) 2 kislány : osszátok el köztük. Még jönnek 6-an lesznek: osztzkodás. Tekejáték.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Problémamegoldó készség ➤ Megfigyelő képesség ➤ Rész-egész látása ➤ Nagymozgások ➤ Szem-kéz koordináció ➤ Figyelem 	Névutók gyakorlása Cselekvések Téri irányok Osztályzás	Játék a Számkártyákkal 61. o. Mátrixok 71. o.

<p>Mérések különböző egységekkel. Hosszúsággal bármilyen hosszúság (szélesség, magasság) mérhető. Számlálás.</p>	<p>Ugyanannak a hosszúságnak a mérése kisebb és nagyobb egységekkel: annak az összefüggésnek a tapasztalása, hogy a nagyobbtól kevesebb, a kisebből több elem szükséges. Fonalak, szalagok, lapok, építők, bármi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Alaklátás és formaállandóság ➤ Finommotorika ➤ Szem-kéz koordináció ➤ Percepció ➤ Vizuális (melyik hosszabb,) 	<p>Melléknév fokozatainak helyes használata Cselekvések Téri viszonyok Osztályozás</p>	<p>Találj két egyforma hosszút! 43. o. Memória játék 44. o.</p>
<p>Tömeg, úrtartalom mérése. Összehasonlítások, függetlenítés a nagyságtól. (tömeg)</p>	<p>Egyenlő tömegű tárgyakkal (gesztenye, mokkacukor, építők, gombok, kavicsok) mérés kétkarú mérleggel. Úrtartalom mérése sok-sok töltőgetéssel, találgatással.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Formaészlelés ➤ Megfigyelő képesség ➤ Vizuális ➤ Összehasonlítható, megkülönböztető képesség ➤ Figyelem 	<p>Tárgyak megnevezése Cselekvések Térbeli viszonyok Osztályozás</p>	<p>Lufi töltőgető (rózsaszín) f/10.</p>
<p>Síkbeli alkotások szabadon, mozaiklapokból.</p>	<p>4-6 lapból összeállítható figurák lefedése mozaiklapokkal. Puzzle kirakások minta alapján legoból. Illesztések. Tájékoztató a sík vonalain.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rész-egész ➤ Alaklátás, formaállandóság ➤ Megfigyelőképesség ➤ Térpercepció ➤ Nagymozgások ➤ Finommotorika 	<p>Cselekvések Térbeli viszonyok, helyzet Névutók</p>	<p>Melyik hová való? 35. o. Képkirakó 98. o.</p>

Építés szabadon különféle formákból.	Cifra palota: 6-8 elemből álló építmény lemásolása azonos elemekből, azonos állásban, majd elforgatva (páros játék). különböző geometriai alakok felismerése, megnevezése tulajdonságuk szerint.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Alaklátás, formaállandóság ➤ Megfigyelőképesség ➤ Téri irányok ➤ Diszkriminatív képesség ➤ Finommotorika ➤ Szem-kéz koordináció 	Tárgyak megnevezése Cselekvések Téri viszonyok, helyzetek Osztályozás: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Forma ➤ Szín ➤ Méret 	Színes puzzle 81. o.
Papírnyírás: különböző formájú síklapok létrehozása.	Csoportosítások szögek száma szerint egy összesítő táblán. Hajtás vonalak keresése, azonosságok, különbözőségek fölfedezése.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Alaklátás ➤ Formaészlelés ➤ Megfigyelő képesség ➤ Figyelem ➤ Vizuális ➤ A szem fixációs működésének fejlesztése ➤ Finommotorika 	Tárgyak megnevezése Cselekvések Osztályozás: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Szögei ➤ Oldalai ➤ Hajlásvonal stb. 	Formalottó 102. o.
Mozgás a tükör előtt.	Közeledés, távolodás, hajlások, kar és lábmozgások megfigyelése a tükörben. Építések szöges táblán a tükör előtt és mögött, ahogyan a tükörben látszik. Papírhajtásokkal, vágásokkal tükrös terítők készítése.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nagymozgások ➤ Megfigyelőképesség ➤ Testséma ➤ Vizuális ➤ Finommotorika ➤ Szem-kéz koordináció 	Cselekvések Testrészek Birtokviszony: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Enyém ➤ Tied 	Tükörkép játék Szobrász

<p>Tájékozódás térben, síkban.</p>	<p>Babzsák dobás nyitott, zárt vonalak irányába. Az veheti fel, akinek nincs bezárva. Az győz, aki mindig fölveheti. Futás babzsákkal, jelre elhelyezése a megadott helyre. (elé, mögé, mellé stb.) Cica- egér játék labdával.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Térpercepció ➤ Nagymozgások ➤ Megfigyelőképesség ➤ Hallási észlelés ➤ Figyelem ➤ Szem-kéz koordináció 	<p>Relációk kifejezése megfelelő kérdőszavak segítségével. Cselekvések Testrészek Osztályozás: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Nyitott ➤ Zárt Téri viszonyok helyzete: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Jobbra ➤ Elé ➤ Mögé ➤ Fölé ➤ Rá, stb. </p>	<p>Kinn a bárány, benn a farkas</p>
<p>Nyitott, zárt vonalak között tájékozódás.</p>	<p>Székekből labirintus építése, nyitott és zárt utakkal. Labirintus készítése síkban, majd egymás lapjait kicserélve keresik meg a kivezető utat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Térpercepció ➤ Nagymozgások ➤ Figyelem ➤ Megfigyelőképesség ➤ Finommotorika ➤ Szem-kéz koordináció. 	<p>Cselekvések Téri viszonyok helyzete Kérdőszavak használata</p>	<p>Csonti társasjáték.</p>

Megjegyzések, észrevételek, ötletek

3-4 évesek

4-5 évesek

5-6-7 évesek

Megjegyzések, észrevételek, ötletek		
3-4 évesek	4-5 évesek	5-6-7 évesek

MESE - VERS

ŐSZ

ŐSZ				
3-4 ÉVESEK	VERS	MŰ CÍME	SZERZŐJE	HOL TALÁLHATÓ
		<ol style="list-style-type: none"> 1. Ősz apóka 2. Körtekínáló 3. Dióbél bácsi 4. Veréb 5. Volt egy szép ládika 6. Iciri-piciri 7. A kiskakas rézgarasa 	Papp Márta Galambos Bernadett Csoóri Sándor Kányádi Sándor Weöres Sándor Móricz Zsigmond Gazdag Erzszi	Pörölnek, P. 17. o. Saját gyűjtemény P. P. 38. o. P. P. 52. o. Szgy. 300. o. Szgy. 255. o. Hóc, hóc 43. o.
3-4 ÉVESEK	MESE	<ol style="list-style-type: none"> 1. A három pillangó 2. A két kicsi bocskor meg a róka 3. A répa 4. A rajaspánkó 5. A vityilló 6. A lóköltő róka 	Magyar nm. (Jékely Z.) Magyar nm. (Kolozsvári G. E.) Orosz nm. Orosz nm. Orosz nm. Varga Katalin	Szgy. 18. o. Szgy. 19. o. Szgy. 94. o. Szgy. 98. o. Szgy. 95. o. Göögös G. 42. o.
		4-5 ÉVESEK	VERS	<ol style="list-style-type: none"> 1. Répa, retek, mogyoró 2. A sündisznócska 3. Ősz- anyó 4. Ősz 5. Szálló levelek 6. Kocsi, és vonat 7. Mogyorót szedtem 8. A szél meg a nap
4-5 ÉVESEK	MESE			<ol style="list-style-type: none"> 1. A három kismalac, és a farkas 2. Sün Balázs 3. Nyakigláb, csupaháj, és málészáj

4-5 ÉVESEK	MESE	4. A kisgömböc 5. Az udvarias kecskegidák története 6. A farka tanya	Magyar nm. Bartócz Ilona Magyar nm. (Arany L.)	Szgy. 27. o. Szgy. 355. o. Szgy. 25. o.
		5-6-7 ÉVESEK	VERS	1. Köd 2. A galagonya 3. A hiú törpe 4. Almaszüret 5. Őszi mondóka 6. Barna vers 7. Kukacvers 8. Regélő
	MESE		1. Három törpe az erdőben 2. A brémai muzsikuskok 3. Az okos lány 4. Adj isten egészségére 5. A csillagszemű juhász 6. A füllentő kakas 7. Születésnap ajándék	Jékely Zoltán Grimm Szicíliai mese Illyés Gyula Magyar nm. (Kolozsvári G. E.) Varga Katalin Zelk Zoltán

TÉL				
3-4 ÉVESEK	VERS	MŰ CÍME	SZERZŐJE	HOL TALÁLHATÓ
		MESE	<ol style="list-style-type: none"> 1. December 2. Tél 3. Varjú károg 4. Haragosi 5. Nyulacska 6. Nyári mikulás, téli télapó 7. Köszöntelek karácsony 8. Farsang 	Kecsmáry László Drégely László Népköltés Weöres Sándor Látay Lajos Kovács Barbara Weöres Sándor Pálfalvi Nándor
4-5 ÉVESEK	VERS	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hull a hó 2. A madárka télen 3. Hóesésben 4. Egy didergő kismadár 5. Kutya-tár 6. Télapó az úton 7. Fenyőünnep 8. Körbe, körbe... (farsangra) 	Várnai Zseni Vladimir Reisel Nemes Nagy Ágnes Szalai Borbála Weöres Sándor Czegldy Gabriella Radó Lili Kufár Róza	Szgy. 344. o. Hóc, hóc 84. o. Tél csengői 25. o. Tél csengői 24. o. Hóc, hóc 42. o. Tél csengői 43. o. Tél csengői 60. o. Saját gyűjtemény
MESE	<ol style="list-style-type: none"> 1. Visszajött a répa 2. Három kívánság 3. A nyúl meg a süni 4. Az okos kisnyúl, meg az oktondi pocok 	Kínai mese Magyar nm. (Illyés Gyula) Grimm Varga Katalin	Szgy. 124. o. Szgy. 41. o. Kedvenc meséim Gögös G. 53. o.	

4-5 ÉVESEK	MESE	<ol style="list-style-type: none"> 5. Az őzike 6. Sündisznócska lovagol 7. A madarak karácsonya 	<p>Sebők Zsigmond Móra Ferenc Linda Jennings</p>	<p>Tél csengői 156. o. Szgy. 263. o. Tél csengői 227. o.</p>
5-6-7 ÉVESEK	VERS	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hópehely 2. A cinke 3. Törpetánc 4. Hóember 5. Megjött a télapó 6. Itt van a szép karácsony 7. Karácsony 8. Bolond-bál 	<p>Majtényi Erik Balog Balázs Tamkó S. Károly Donászy Magda Gazdag Erzsi Dsida Jenő Hárs Ernő Vidor Miklós</p>	<p>Tél csengői 29. o. Tél csengői 30. o. Szgy. 328. o. Tél csengői 112. o. Tél csengői 45. o. Tél csengői 58. o. Tél csengői 61. o. Tél csengői 124. o.</p>
	MESE	<ol style="list-style-type: none"> 1. A didergő király 2. Hét színvirág 3. Bolondoska Ivanuska 4. A császár új ruhája 5. A só 6. A macska meg az egér barátsága 7. A kis jéghercegnő 	<p>Móra Ferenc Katajer Gorkij Andersen Magyar nm. (Benedek Elek) Grimm</p> <p>Szirmai Marianna</p>	<p>Szgy. 276. o. Szgy. 188. o. Szgy. 181. o. Szgy. 155. o. Szgy. 33. o. Kedvenc meséim</p> <p>Tél csengői 182. o.</p>

TAVASZ

TAVASZ				
3-4 ÉVESEK	VERS	MŰ CÍME	SZERZŐJE	HOL TALÁLHATÓ
		<ol style="list-style-type: none"> 1. Csigabiga 2. Három vándor 3. Nem fúj már 4. Mozdony 5. A gólya csizmája 6. Pereg a dob 7. Itt a tavasz 8. Beszélgetés a méhecskével 9. Anyák napi mondóka 10. A legszebb szem 	<p>Vég Andrea Rákos Sándor Kiss Jenő Illyés Gyula Szalai Borbála Drégely László Drégely László Szalai Borbála Tordon Ákos Osváth Erzsébet</p>	<p>Saját gyűjtemény Szgy. 327. o. Fiúk, lányok 97. o. Hóc, hóc 43. o. Tavasz van 17. o. Tavasz van 36. o. Tavasz van 49. o. Tavasz van 75. o. Tavasz van 98. o. Tavasz van 110. o.</p>
3-4 ÉVESEK	MESE	<ol style="list-style-type: none"> 1. A kecskegida és a farkas 2. Hogyan barátkozott össze a kiscica 3. A büszke tölgyfa 4. A fogfájós nyuszi 5. Játék mackó 6. Gyuri kakas és a gyík 	<p>Német nm. Bartócz Ilona Fésüs Éva Fésüs Éva Varga Katalin Varga Katalin</p>	<p>Szgy. 102. o. Szgy. 352. o. Tavasz van 125. o. Tavasz van 164. o. Gógös G. 83. o. Gógös G. 50. o.</p>
		4-5 ÉVESEK	VERS	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tavasz hívása 2. Szellő szökken 3. Hóvirág 4. Csigabiga néne 5. Rügyecske 6. Vesszőparipám 7. Tavaszi dal 8. A méhecske 9. Anyák napja 10. Nagymaminak
4-5 ÉVESEK	MESE			<ol style="list-style-type: none"> 1. Az aranytarajos kiskakas

4-5 ÉVESEK	MESE	<ol style="list-style-type: none"> 2. Borsószem hercegkisasszony 3. Ki ette meg a málnát? 4. A három nyúl 5. A nyúl meg a sün 6. A kis csacsi meg a nagy nyuszi 7. Cirmos és Csóri 	<p>Andersen Nemes Nagy Ágnes Zelk Zoltán Grimm Gárdonyi Géza Varga Katalin</p>	<p>Szgy. 154. o. Szgy. 323. o. Szgy. 333. o. Kendvend meséim Tavaszi van 171. o. Gőgös G. 72. o.</p>
	5-6-7 ÉVESEK	VERS	<ol style="list-style-type: none"> 1. Fecskehívogató 2. Tavaszodik 3. A tündér 4. Mondóka 5. A szép fényes katonának 6. Tavaszvárás 7. Március 8. Sün Samu 9. Anyák napján 10. Nagymamának 	<p>Móra Ferenc Kiss Jenő Weöres Sándor Kulcsár Ferenc Amadé László Csanádi Imre Szalai Borbála Szalai Borbála Jankavich Ferenc Donászi Magda</p>
MESE		<ol style="list-style-type: none"> 1. A béka királykisasszony 2. Az állatok nyelvén tudó juhász 3. A kerek kő 4. Nagyhatalmú sündisznócska 5. Az állatok iskolája 6. Mezei futóverseny 7. Kecskére bízta a káposztát 8. Májusi mese 	<p>Francia nm. Magyar nm. (Illyés Gyula) Magyar nm. (Benedek Elek) Móra Ferenc Zelk Zoltán Simon Katalin Zelk Zoltán Fésüs Éva</p>	<p>Szgy. 143. o. Szgy. 43. o. Szgy. 30. o. Szgy. 270. o. Mese a kiscsikóról 76. o. Tavaszi van 169. o. Tavaszi van 144. o. Tavaszi van 188. o.</p>

MEGJEGYZÉSEK, ÉSZREVÉTELEK, ÖTLETEK

3-4 évesek	4-5 évesek	5-6-7 évesek
Bartócz Ilona: Jön a Mikulás Szgy. 353. o.		Raggamby András } Tél csengői Télapó

ANYANYELVI JÁTÉKOK
GYŰJTEMÉNYE

Összeállította és ötletekkel bővítette:

Nagyné Kovács Barbara

AZ ANYANYELVI NEVELÉS FELADATAI:

Az óvónő feladatai a nevelés folyamatában:

- 3-4 éves korban:

Légzésgyakorlatok, beszédszerveket ügyesítő gyakorlatok, auditív - vizuális emlékezetet fejlesztő gyakorlatok tervezése, játékos gyakoroltatása.

- 4-5 éves korban:

A 3-4 éves korban nevelési feladatain túl - hallás, beszédhallás gyakorlatok tervezése, gyakoroltatása.

- 5-6-7 éves korban:

A fentiekén túl - a hangtani kódolást elősegítő gyakorlatok tervezése.

Valamint, korcsoporttól függetlenül az egész óvodáskor folyamán rendszeresen a következők.

Felmérés gyermekenként: megfigyelés, irányított helyzetek, beszélgetés kezdeményezése, célzott - egy bizonyos anyanyelvi fejlettségi szintre utaló szimulációs játékok alkalmazása stb.

O beszéd értés

O beszéd produkció

O beszéd észlelés

O beszédszervek állapota

O hangzók képzése

A felmérés eredményeiből kiindulva állítja össze az óvónő a fejlesztés tartalmát képező gyakorlatokat, játékokat, és gyermekenként a gyermek fejlődési szintjéhez igazodva alkalmazza a következőket:

A fejlesztés tartalma:

- O játékos gyakorlatok a beszéd értés fejlesztésére,
- O a beszédprodukciónak fejlesztése - beszéd és kommunikáció, szókinccs, fogalomértés, mondatalkotás, - beszéd és gondolkodás,
- O a beszédészlelés fejlesztése,
- O a hangképző és egyéb beszédszervek ügyesítése,
- O a hangzási analízis- és szintézis fejlesztése - keresztcsatornák, auditív zártság, auditív ritmus, auditív emlékezet, hangtani kódolás.

3-4 évesek

Beszédértés: óvónő által kitalált mese, benne a szereplők, a gyermekek jelei. Aki a mese során a jelét hallja, feláll, és megfordul maga körül, vagy tapsol, vagy megvakarja az orrát, vagy ugrik egyet, stb. A mozgásos feladat egyben valamilyen mozgáskoordinációs részképesség-fejlesztés is. Pl: A **CSIGA** elment sétálni. Találkozott a **SZIVECSKÉVEL**. .. az említettek megérintik a térdüket mindkét kezükkel, a mozdulatot szemmel követik = testséma, testfelszín taktilis érzékelése, hallás-mozgás-látvány (keresztcsatornák) összekapcsolása, szem-kéz koordináció.

Hallási analízis-szintézis: szótagolt beszéd megértése

Robot párbeszéd:

Szótagolt szavak befejezése. Pl: e-le-(fánt), kar-fi-(ol)

Hangképző szervek ügyesítése: Kiskanál, nagykanál, minden

gyermek így csinál... amit az óvónő mutat, azt utánozzák, hangutánzók, zöreij hangok, állathangok utánzása, mozdulatsorral együtt testséma, laterális, személyi zóna, nagymozgások, egyensúlyérzék fejlesztés is, a mozdulatok jellegétől függően.

Rövidtávú verbális memória, figyelemkoncentráció:

Szólánc: Vásárlós, vagy ebédelős, vagy játékelrakós stb. (bármi, ami felsorolás lehet)

Pl. Vettem a boltban egy labdát, bele tettem a kosárba, most van benne egy labda. Körbe adogatjuk a kosarat, mindenki tesz bele még valamit, és elmondja, mi minden van a kosárban. 1.gyermek: labda, maci 2. gyermek: labda, maci, dominó 3. gyermek: labda, maci, dominó, roller, stb. Amikor már nem tudják megjegyezni, új kosarat kezdünk.

Szóadászat: Eleinte 1, később 2, legfeljebb 3 előre megbeszélte nagyon jellegzetes szóra figyelés az óvónő által elmondott szövegben (mesében). PL: Azt figyeljétek, hogy szerepel - e a most következő kis mesében a CSILLAG, a BOSZORKÁNY és a BOHÓC szó! Stb. Amikor a csoport nagy része feltehetőleg már képes rá, számlálják is meg az egyik szó előfordulásait!

Beszédprodukción

Riporter játék: a gyermekek bemutatkoznak a tv-riporterek, megmondják nevüket, jelüket, azt, hogy hány évesek valamint, ha tudják, a címüket és a szüleik nevét.

Képolvasás

Mesefolytatás: az óvónő által kitalált történetbe, annak mesélése közben újabb szereplők, vagy tárgyak beszúrása: PL: "A nyuszika sétált a réten, és egyszer csak összetalálkozott a ... "

"Finom ebédet ettek; répát, káposztát és ... " stb.

Dramatizálás: egyszerű, pl. láncmese eljátszása (elmondása) "szereposztásban" utánmondott, vagy önálló szöveggel

4-5-6-(7) ÉVESEK

[fejlettségtől függően)

Robot-beszéd:

szótagolás,

hangzónként mondás,

csak magánhangzóval mondás

meghatározott mássalhangzóval helyettesíteni valamennyi mássalhangzót.

Robot párbeszéd:

Szótagolt szavak befejezése. Pl: e-le-(fánt), kar-fi-(ol)

Fejzd be másként! Azonos szótaggal kezdődő szavak Pl: ka-(lap), ka-(bát), ka-(sza)

Halandzsa - beszéd:

Beszéd csak magánhangzókkal

mássalhangzók helyettesítése egy bizonyos mássalhangzóval,

magánhangzók helyettesítése egy bizonyos magánhangzóval

Eszperente

Hangvadászat: meghatározott magán- vagy mássalhangzók "kihallása" szavakból

Szótagvadászat: meghatározott szótagok kihallása szavakból, mondatokból

Szóvadászat: meghatározott szavakra figyelés hosszabb szövegben, előfordulásuk száma

Mit visz a kishajó? Szókezdő hangzó kihallása

Összeragasztott szájú beszéd: belső artikuláció

Mondd másként! Szinonimák használata

Mit jelent még? Anonimák használata

Szócsere : bizonyos szavak helyett, azonos hanggal kezdődő bármilyen más szót kell használni. Pl: "A *kutya* tegnap csontot evett." Helyett: "A *kesztyű* tegnap csontot evett."

Ki, mikor, hol, mit csinált? Mondatalkotás a kérdésekre adott egyszavas válaszokkal.

Egyszavas

Adekvát, egyszavas válaszok a következő kérdésekre:

Milyen, hol, mikor, hogyan, mit, hová, honnan, miben, stb.

Meglepi pl. szobor, amit még lepel takar, vagy becsomagolt ajándék

Egymás után mindenki egyenként egy szóval vagy egy kifejezéssel válaszol a dolog tulajdonságaira miből észült, honnan való az anyaga, mekkora, milyen színű, hol lehet majd megnézni, mikor lehet majd megnézni, hová fogják szállítani stb.

Milyen, mekkora, hol, hová, honnan, mit, kicsoda, miért, hogyan? Stb.

Pl: Egyszer a kiséger látott egy (milyen?) békát. (Egy mondaton belül mindig csak az egyik kérdésre kell válaszolni)

Mondatrészekre kérdezés, a kérdésre válaszolás.

Pl: A béka a partról beugrott a tóba. Ki ugrott be a tóba? Hova ugrott a béka a partról? Honnan ugrott a béka a tóba? Mit csinált a béka? Egész

mondatos válaszokat várunk, valamennyi mondatrész szerepeljen benne.

Rímkereső: azonos szótagszámú, a magánhangzók sorrendjében megegyező szavak keresése, gyűjtése.

Kérdésből állítás, állításból kérdés: a kérdés megismétlése állításként, állítás megismétlése kérdésként.

Állításból tagadás, tagadásból állítás: analóg az előzővel

Asszociációs lánc

Szólánc:

azonos kezdőhang,

a következő szó az előző szó utolsó hangjával kezdődik,

azonos szótaggal kezdődő szavak - fejezd be másként!

A következő szó az előző szó utolsó szótagjával kezdődik

Barkohba

Fekete, fehér, igen, nem

Szótő elbújtatása

(autó)val, (ház)ban stb.

Fejezd be!

Kiscsoportban: többszótagú szót mond az óvónő tagolva, majdnem szótagolva, az utolsó szótagot a gyerekek illesztik hozzá. Pl: kerí - tés, elefánt, stb.

Középső és nagycsoportban:

Az óvónő egész mondatot mond, csak a kiemelt szó toldalékát hagyja meg a gyerekeknek.

Pl: A virágot bele tettem a vázá - ba. Most a virág ott van a vázá-ban. Levettem a vázát az asztal - ról. Stb.

Lusta szobrász 1. A szobor, szóbeli instrukciók - helyzetek, mozdulatok, pozíciók megfogalmazása a gyermek részéről- alapján készül.

Lusta szobrász 2. Egy, csak a szobrász által látható szobor lemásoltatása" egy, vagy több gyermekkel a szobrász szóbeli instrukciói alapján. (Helyzetek, pozíciók, irányok megfogalmazása)

Kártyajátékok:

(bármilyen, lehetőleg minél több dolgot ábrázoló és nagyszámú kártyával játszhatók-

lehet házi készítésű is, sőt!)

Közös mese: minden játékos 2 kártyát kap, a többi talonba kerül. Valaki lerak egy kártyát, és mond róla egy-két mondatot, vagyis elkezd a mesét. Lerakott kártyája helyett húz egyet. A következő játékos a nála lévő 2 kártya közül kiválasztja azt, amivel a mesét folytatni tudná, lerakja a lapot, és a megkezdett meséhez illeszkedő 1-2 mondattal folytatja azt. A mese akkor fejeződik be, amikor elfogynak a lapok.

VICCES MESE: Végzördések, toldalékok gyakorlása: A mesét az óvónő mondja, az egyes gyerekek (a náluk lévő 1-2-3 kártyából azt felhasználva, amelyiket csak akarják) csak egy szót tesznek hozzá, a szövegkörnyezetnek megfelelő végzördéssel. (Vicces történet alakulhat ki.)

Pl: Volt egyszer egy MACI. Elment sétálni, találkozott egy *CIPŐ-VEL*. *Megkérdezte* tőle, honnan jöttél, cipő? A *VIRÁG-BÓL*. És hová mész? Az *ABLAK-BA*. Mi van a fejedben? Egy *KAKAS*. Kitől kaptad a kakast? Egy *SAPKÁ-TÓL*. Mivel szeretsz játszani?: A *HOLD-DAL*. Stb.

Szóláncok: a lerakás szabálya a szavak kezdő hangja, (alma, ablak) vagy az elhangzott megnevezés utolsó hangja (ajtó-óra-ablak-kalap), vagy más szabály, pl. csak olyan kártyákat lehet letenni, aminek kimondásakor a szóban bárhol szerepel az óvónő által megjelölt hangzó.

Rímkereső: speciális, rímelő szavak képeit tartalmazó kártyacsomag szükséges! A játékosoknál 2,3,4, vagy tetszőleges számú kártya lehet, minden lapnak van egy rímelő párja. Akinél a rím van, az kimondja, lerakja. Jöhet az új "nyitás". Ha több rímelő lap is van, addig nincs új nyitás,

amíg azok le nem kerülnek - már, ha kézben vannak. (lapát-kabát, sapka- macska, nyuszi-cumi, stb.) (Nehezítés, ha egy -egy lerakott laphoz a rím et nem lehet megkeresni a képek között, csak kitalálni)

Mondatalkotás: a gyerekek egy, vagy később (középső és nagycsoportban) 2-3 kártyalap segítségével értelmes mondatokat alkotnak úgy, hogy valamennyi, a kártyákon lévő dolog szerepel a mondatban, Lehet vicces is, nem kell feltétlenül igaz állításoknak lenniük. Pl: a kártyákon a következők vannak: asztal, pohár, virág: A pohár felugrott az asztalra, és odatett egy virágot. Stb.

Főfogalmak: a kártya lerakásának, visszafordításának szempontjai, mint a barkohbánál (az összes kártyát kiosztjuk) az óvónő gondol valamire, pl. ABLAK, mindenki maga elé felcsapva leteszi a nála lévő kártyákat, majd minden egyes szempont elhangzásánál ezekből vissza kell forgatni, ami nem felel meg a felsorolt szempontoknak

Az óvónő adja a szempontokat.

1. Nem élőlény - tehát le kell fordítani mindent, ami élő.

2. fából és üvegből készül- vissza, ami nem fa, üveg

3. nem fér a kezünkbe - vissza, ami belefér, stb.

Egyszerűbb változat: csak főfogalmak szerinti szelekció: bútor, gyümölcs, zöldség, virág, játék, ruha stb.

Hangzókereső, szótagkereső: (az összes kártyát kiosztjuk) mindenki maga elé felfelé fordítva leteszi az összes lapját. Az óvónő gondol egy kártyára, mondjuk arra, amin a csizma van. Szempont: Nincs benne E, - minden olyan kártya lefordítása, amiben van e. Stb.

Változat: szempont: Van benne A, van benn CS, stb. Ami nem megfelelő, azt le kell fordítani.

Változat: a meghatározó szempont egy szótag: Pl. KA, tehát minden olyan kártyát le kell fordítani, amiben nincs. Marad: kakas, kalap, kalapács, kabát, stb.

Szólások, közmondások

ÁLLATOK

Úgy fut, mint a nyúl.

Ravasz, mint a róka.

Ritka, mint a fehér holló.

Gyáva, mint a nyúl.

Ugrik, mint a bolha.

Lusta, mint a lajhár.

Lassú, mint a csiga.

Szelíd, mint az öz.

Szegény, mint a templom egere.

Alszik, mint a mormota.

Makacs, mint az öszvér.

Ordít, mint a fába szorult féreg.

Visít, mint a malac.

Örül, mint majom a farkának.

Izeg-mozog, mint a sajtukucac.

Bámul, mint borjú az új kapura.

Vörös lesz, mint a főtt rák.

Bagoly mondja verébnek, hogy nagyfejű.

Egérről álmodozik a macska.

Éhes bolha jobban csíp.
A macska rúgja meg!
A kutyafáját!
Olyan, mint egy kivert kutya.
Morog, mint a bolhás kutya.
Kutyául érzi magát.
Kutyabaja.
Írigy kutya.
Kutyából nem lesz szalonna.
A kutya ugat, a karaván halad.
Amelyik kutya ugat, az nem harap.
Kutyaugatás nem hallik az égig.
A hazug embert könnyebb utolérni, mint a sánta kutyát.
Minő a pásztor, olyan a nyája.
Előre iszik a medve bőrére.
Sok lúd disznót győz.
Aki a korpa közé keveredik, megeszik a disznók.
Jobb ma egy veréb, mint holnap két túzok.
A veréb is madár.
Ágyúval nem lehet verebet fogni.
Madarat tolláról, embert barátjáról.
Éles a szeme, mint a sasnak.
Egy fecske nem csinál nyarat.

Sokat akar a szarka, de nem bírja a farka.

Buta liba.

Annyi esze sincs, mint egy tyúknak.

Tyúkokkal fekszik, kakasokkal kel.

Madárétkű.

Madárcsontú.

Tyúkeszű.

Ordít, mint a vadszamár.

Áll, mint szamár a hegyen.

Ha ló nincs, szamár is jó.

A lónak négy lába van, mégis megbotlik.

Kilóg a lóláb.

Nyeli, mint kacska a nokedlit.

A bolhából is elefántot csinál.

Amit szabad Jupiternek, nem szabad a kis ökörnek.

Éhes disznó makkal álmodik.

EGYEBEK

- Ki, mint vet, úgy arat.

Aki másnak vermet ás, maga esik bele.

Ki korán kel, aranyat lel.

Lassú víz, partot mos.

Lassan járj, tovább érsz.

Hallgat, mint tök a fűben/mint krumplic a zsákban.

Remeg, mint a miskolci kocsonya.

Reszket, mint a nyárfalevél.

Ha hallgattál volna, bölcsőbb maradtál volna.

Ki sokat markol, keveset fog.

Sok beszédnek sok az alja.

Száz szónak is egy a vége.

Nem akarásnak nyögés a vége.

Amit ma megtehetsz, ne halaszd holnapra!

Járt utat a járatlanért el ne hagyd!

Addig jár a korsó a kútra, amíg el nem törik.

Nem mind arany, ami fénylik.

Pörög, mint az orsó.

Hajlik, mint a nád. -.

Karcsú, mint a nádszál.

Szerény, mint az ibolya.

V én, mint az országút.

Nem zörög a haraszt, ha a szél nem fújja.

Nem látja a fától az erdőt.

A kákán is csomót keres.

Széllal szemben nem lehet fűtyülni.

Akár a követ ütik a tojáshoz, akár a tojást a kőhöz, a tojás törik össze.

Bolond lyukból bolond szél fúj.

Egy bolond százat csinál.

Annyit ér, mint a falra hányt borsó.

Az nevet, aki utoljára nevet.

Kibújik a szög a zsákból.

Úgy hasonlítanak egymásra, mint két tojás.

Az egyik tizenkilenc, a másik egy híján húsz.

Hasonszőrű.

Összeakasztjuk a bajszunkat.

Összeakasztjuk a szarvunkat.

Összerúgjuk a patkót.

ÉNEK-ZENE
ÉNEKES JÁTÉK

ŐSZ						
3-4 évesek			4-5 évesek		5-6-7 évesek	
DALANYAG	<u>Mondóka</u> Cini-cini Ecc-pecc	Éo/12. Éo/14.	<u>Mondóka:</u> Jákódnak volt Poros úton Apacuka	Éo/39 Éo/52. Éo/3.	<u>Mondóka:</u> Kis kertemben Ekete, pekete Fáj a kutyámnak	Éo/44 Éo/22. Éo/30
	<u>Dalosság:</u> Zsipp-Zsupp Hinta palinta Borsót főztem Kis kacska Lipem-lopom	sz-m l-sz-m sz-m-r-d l-sz-m m-r-d	Éo/71. Éo/73. Éo/111. Éo/115. Éo/202.	<u>Dalosság:</u> Ki játszik ilyen Lopják az úr Koszorú Csivirítem, csavarítom Kert alatt	sz-m l-sz-m m-r-d m-r-d sz-m-d	<u>Dalosság:</u> Gyertek haza Csett pápára Zíbor, zábor Egyél libám Fehérvári kap Zöld paradicsom
			<u>Műdal.</u> De jó a dió	sz-m-r-d Éo/274.	<u>Műdal:</u> Hervad már	m- r-d-l Éo/311.
ZENEHALLGATÁS	Négy vándor Árktot ugrott Hervad már A kassai szőlőhegyen Ó mely sok hal	Éo/318 Éo/272 Éo/311 ZH/28 ZH/82	Hull a szilva Sárga csikó Érik a szőlő Elment a madárka Elmentem a piacra Az árgyélus kismadár Erdő, erdő, erdő	ZH/61. ZH/24. ZH/48. ZH/31. ZH/63. ZH/80. ZH/96	Széles a Duna Ettem szőlőt Béres legény Erdő, erdő Paraszt kantáta Szánt a babám Rózsa szirma	ZH/47. ZH/126. ZH/77. ZH/94. ZH/327. ZH/347. Éo/328

TÉL

DALANYAG	<p><u>Mondóka</u> Bi bici Dirmeg dörmög</p>	<p>Éo/10. Éo/13.</p>	<p><u>Mondóka:</u> Áspis, kerekes Ence, Bence</p>	<p>Éo/7 Éo/25.</p>	<p><u>Mondóka:</u> Ángyom süttött Hej, Gyula</p>	<p>Éo/5 Éo/34.</p>
	<p><u>Dalosság:</u> Hóc, hóc Ácsorogjunk Töröm, töröm Mackó, mackó</p>	<p>sz-m l-sz-m sz-m-r-d</p>	<p>Éo/74. Éo/119. Éo/94. Éo/203.</p>	<p><u>Dalosság:</u> Cicuskám Mit játszunk Húzz, húzz Most viszik Komatálat</p>	<p>sz-m l-sz-m sz-m-d m-r-d sz-m-r-d</p>	<p><u>Dalosság:</u> Kis hurka Csön-csön A Győri Györgynek Elvesztettem d Itt ül egy kis Itt egy kis Járom az új d</p>
ZENEHALL GATÁS	<p>Hopp Juliska Három szabó legények Virágéknál Nagykarácsony Báránkának</p>	<p>ZH/27 ZH/124. ZH/129. ZH/128. ZH/242.</p>	<p>Cickom, cickom A karádi faluvégen Házasodik a tücsök Árktot ugrott Hull a hó Este van már</p>	<p>ZH/29. ZH/73. ZH/78. ZH/227. ZH/228. ZH/293.</p>	<p>Házasodik a motolla Még azt mondják Jaj, de pompás fa A faragószék nótája Általmennék A csitári hegyek alatt</p>	<p>ZH/198. ZH/295. ZH/320. ZH/343. ZH/346. ZH/347.</p>

TAVASZ

	3-4 évesek		4-5 évesek		5-6-7 évesek	
DALANYAG	<p><u>Mondóka:</u> Hopp, hopp Essél eső</p> <p><u>Dalójáték:</u> Én kis kertet sz-m Fehér liliomszál l-sz-m Fecskét látok m-r-d Katalinka sz-m-r-d</p> <p><u>Műdal:</u> Kicsi vagyok én l-d</p>	<p>Éo/36. Éo/27.</p> <p>Éo/64. Éo/114. Éo/188. Éo/91.</p> <p>Éo/268.</p>	<p><u>Mondóka:</u> Két kis kakas Nincs szebb madár</p> <p><u>Dalójáték:</u> Fussunk, szaladjunk sz-m Most jöttem l-sz-m Eszterlánc sz-m-r-d Bújj, bújj itt megyek m-r-d Szójunk, fonjunk sz-m-r-d</p> <p><u>Műdal:</u> Hosszú az erdő d-l-sz Cifra palota m-r-d-sz</p>	<p>Éo/40. Éo/48.</p> <p>Éo/65. Éo/131. Éo/87. Éo/183. Éo/92.</p> <p>Éo/274. Éo/306.</p>	<p><u>Mondóka:</u> Badacsonyi Itt a köcsög</p> <p><u>Dalójáték:</u> Éliás, Tóbiás sz-m-d Hogy a csibe? m-r-d Lányok ülnek sz-m-r-d Ennek a l-sz-m-r-d Hajlik a meggyfa l-sz-m-r-d Kendő elejtő l-sz-m-r-d</p> <p><u>Műdal:</u> Jön a tavasz r-d-l-sz Rozmaringos l-sz-m-r-d</p>	<p>Éo/8. Éo/38.</p> <p>Éo/81. Éo/195. Éo/101. Éo/95. Éo/138. Éo/142.</p> <p>Éo/287. Éo/257.</p>
ZENEHALLGATÁS	<p>Hová mégy te Hol jártál Én elmentem Parton ül a két nyúl Szúnyog nóta</p>	<p>ZH/21. ZH/26. ZH/130. ZH/167. ZH/175.</p>	<p>Tavaszi szél A part alatt Két szál pünkösdi rózsza Csipkefa bimbója A jó lovas katonának Méhraj duruzsol</p>	<p>ZH/13. ZH/23. ZH/51. ZH/56. ZH/81. ZH/226.</p>	<p>Kiskece lányom Ugyan édes komámasszony Huszárgyerek Szár az tónak A juhász Madárka, madárka</p>	

FEJLESZTÉSI LEHETŐSÉGEK

<p>RITMUSÉRZÉKFEJLESZTÉS T. S.F. SZK.-SZL.K.F. F.M.F. E. S. F. N.M.F.</p>	<p>Egyenletes lüktetés érzékelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Járás, futás, ugrás közben ➤ A test egyenletes hintáztatásával, billegtetésével, ill. minden fejmozgató játék. ➤ Apró mozdulatokkal (ujj-összeütögetés, ujjbillegetés) ➤ Páros felnőtt-gyerek közben ➤ A megnevezett testrészeknek játékos mozdulataival tenyér ütögetése a combhoz, térdhez, höcötetés térden, kopogtatás háton. 	<p>Egyenletes lüktetés érzékeltetése:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Játékos mozdulatokkal ➤ Sarok koppantással, testfordítással, stb. ➤ Gyors- lassú érz. Éneklés közben végzett gyors-lassú mozgásokkal. ➤ Mint eddig, de már variációkkal kombinálva, finomítva a mozgásokat. „ujjdob” (tenyér, ujj) „ujjcintányér” (ujj, ujj) ➤ Az előbbin kívül szem-láb koordináció zajlik az egynegyedenkénti lépéssel való tempótartás közben. ➤ Egyenletes lüktetés, ritmus kiemelése a megnevezett testrészeknek játékos mozdulataival pl. sarokkal talajra dobantása. ➤ Oldaliság jelölésével egyenletes lüktetés és ritmus érzékeltetése mozdulatokkal. ➤ Test elülső-hátulsó zónájának tudatosítása elől-hátul tapssal egyenletes lüktetése, ritmusra. ➤ Előzőek csukott szemmel. 	<p>Egyenletes lüktetés érzékeltetése:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Járással, játékos mozdulatokkal. ➤ Az előző korcsoportokhoz hasonlóan ➤ Gyors-lassú tempótartás negyed-, nyolcad lépéssel. ➤ Az előzőekhez hasonlóan folytatható, további variációkkal, más testrésszel, vagy más szabállyal nehezíthető. ➤ Az előzőekhez hasonlóan fejlesztés. Variációk is belépnek pl.: játék közben négy lépéssel körbe fordulni. (finomítás) ➤ Az előzőek folyamatos gyakorlása. Az egyenletes lüktetés kiemelése nagyobb pontossággal. ➤ Az előzőhöz hasonló.
--	---	---	---

<p>Egyenletes lüktetés:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Az óvónő egyenletes mozgásának követése tekintettel ➤ Tempótartás ➤ Egyenletes lüktetés érzékeltetése mondókázás, éneklés közben, játékos mozdulatokkal <p>Az egyenletes lüktetés megérzését segíti, ha a mozdulatot „hallani” is lehet (taps, koppantás, stb.) +ritmus</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Mások egyenletes járásának, ritmustapsának szemmel követése ➤ 2/4 ütem ➤ tempótartás negyedenkénti lépéssel ➤ egyenletes lüktetés érzékeltetése játékos mozdulatokkal, tapssal, körben járással ➤ motívumok hangsúlyának kiemelése mozdulatokkal <p>Az egyenletes lüktetés megérzését segíti, ha a mozdulatot „hallani” is lehet (taps, koppanás, erős lépés, lábütögetés stb.) +ritmus</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ A tánc ritmikus mozgásának követése ➤ 2/4 ütem ➤ Egyenletes lüktetés és dalritmus megkülönböztetése és összekapcsolása ➤ Szünet (belső hallás alapján is) <p>Az egyenletes lüktetés és a ritmus hallható érzékeltetése dallambújtatás közben éneklés nélkül is.</p>
<p>Magas-mély</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Térbeli bemutatása érzékelhetően nagy elmozdulással nagy távolságban ➤ Érzékeltetése guggolással lábujjhegyre állással ➤ Mutatása a térben megnevezett testrészrel (kéz, guggolás, stb.) függőleges zóna tudatosítása fej fölött. 	<p>Magas-mély</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Változatos, pontosabb térbeli mutatása ➤ Érzékeltetése guggolással, lábujjhegyre állással, esetleg bekötött szemmel. ➤ Mutatása az előzőhöz hasonlóan, de térben megközelítő pontossággal elhelyezve (pl.: melltől-fejig) 	<p>Magas-mély</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Pontos térbeli mutatása, dallamvonal rajzolása a levegőben ➤ Az előzőhöz hasonlóan ➤ Dallamív rajzolása kézzel, ujjakkal (mutató, kisujj) lábfejjel, mellkas előtt, fej fölött, csípő magasságában, stb.

HALLÁSFEJLESZTÉS	<p>Magasan, talpnál, lent mélyen</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Érzékeltetése adott tárgy elé, mögé, mellé stb. állva (guggolás-felállás az adott helyen) ➤ Mutatásának szemmel követése ➤ Törekedjenek a megközelítőleg tiszta éneklése (kisebb-nagyobb csoportban, vagy egyénileg) ➤ Zenehallgatás: befogadásra szoktatás ➤ Magas-mély (beszéd, ének, hangszer) felismertetése térbeli érzékeltetése ➤ Motívum visszaéneklés öt hangterjedelemben ➤ Halk-hangos megfigyelés, alkalmazása beszéden, zörejeken ➤ Zörejhangok (dallam, ritmushangszerek, természet hangjai) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Érzékeltetése (gumipánttal megjelölt) jobb-bal kézzel ➤ És dallamvonal rajzának levegőben való kísérése ➤ Auditív memória fejlesztése: dallamtöredék felismertetése dúdolásról, hangszerjátékról ➤ Óvónő indításával önálló megközelítően tiszta éneklés csoportosan ➤ Zenehallgatás: ismerkedés a kétszólamúsággal, érdeklődő hallgatás ➤ Magas-mély dallamvonal rajzolása a levegőbe éneklés közben ➤ Változó kezdőmagasság átvétele ➤ Szöveges motívumok visszaéneklése 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Mutatása jobb-bal kézzel, majd csukott szemmel. ➤ Dallamvonal rajzolásának pontos kísérése ➤ Auditív memória fejlesztés: dallamtöredék felismertetése szöveg nélkül (dúdolás, la-la-la) ➤ Egymás hangja motívumok pontos visszaéneklése ➤ Zenehallgatás (több szólam, hangszerek) ➤ Felelgetős játékok éneklése ➤ Halk-hangos + gyors-lassú ➤ Dallamfelismerés ➤ Dallambújtatás (hallható jelre)
-------------------------	--	---	--

NAGYMOZGÁSOK FEJLESZTÉSE

Egyszerű utánzó mozgásokkal kísért énekes szerepjáték.

Járások:

- Lépegetés zárt elrendezésben óvónő után gyorsan, lassan egyöntetű mozgással, tárgyak kerülgetésével

Futás:

- Hirtelen elindulás, megállás, helyezkedés begyakorlása.

Egyszerű játékos mozdulatok, csoportos mozgás, táncos jellegű mozgások megközelítően egyöntetű végzése.

Járások:

- Kézfogással vagy anélkül, köralakítással
- Csigavonalban, hullámvonalban

Futás:

- Megadott irányban

Esztétikus, egyöntetű mozgás, változatos térforma, játékos táncmozdulatok.

Járások:

- Gyorsan-lassan átbújással
- Különböző térformában, tárgyak körül

Futás:

- Hirtelen irányváltások, ki-bebújások

MOZGÁSFORMÁK	<p>Ugrás:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Szökdelések adott helyre, adott irányba ➤ Hintáztató, höcögtető játékok, altatók, fejhajtogatók ➤ Guggolások ➤ Fél lábon állás, ill. dülöngélés ➤ Tárgy egyensúlyozása ➤ Csípés, csipegetés ➤ Ököl összeütögetése ➤ Kendőfogás ➤ Kopogtatás ➤ Kevergetés <p>A két mutatóujj tologatása, összeütögetése, dülöngéltetése- hívogatás mutatóujjal.</p> <p>Egyszerű utánzó mozgások. Fejdíszek egymás fejére helyezése.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Közben a társhoz alkalmazkodva utol kell érni, ki kell kerülni. <p>Ugrás:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Meghatározott helyre, ritmusra ugrás, táncos jellegű mozgások. ➤ Táncos jellegű mozdulatok (érintő járás, oldalt kilépés, sarokemelés, sarok kirakás, ingás, forgás, guggolás) ➤ Térdelés, fél térden egyensúlyozás ➤ Három fokozatban leguggolás ➤ Kötélhúzás jellegű egyensúlyozó mozgások <p>Az előzőeken kívül:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Összefogott kéznél ujjfűzés <p>Az előzőn kívül.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Fokozott koordinációs működést igényel a csoportmozgás, amely még a többiekhez való igazodást (keresztcsatornák) is megkövetelik. ➤ Ugyanez vonatkozik a táncos jellegű mozgásokra. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Meg kell akadályozni a fogó útját <p>Ugrás:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Térfordulattal ➤ Kendő, bot átugrása, átlépése <p>Tánc közben minden olyan mozdulatot, mely a hagyományos egyensúlyi helyzetből kibillenti a gyereket, bár elsődlegesen nyilván a tánc ritmusát, lüktetését adja vissza.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Ugrás testfordulattal ➤ Kendő, bot átugrása ➤ Szökdelés három ütemre ➤ Testforgások ➤ Fél lábon szökdelés <p>Az előzőeken kívül:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Összefogott kéznél egymás tenyerébe helyezik a kezüket ➤ Gyűrűdugdosó játékok <p>Az előzőeken kívül:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Táncban a párok egymáshoz igazodása, a mozgásformák pontosabb kivitelezése, esztétikus, egyöntetű mozgás. ➤ Kendő, bot átlépése, átugrása.
---------------------	---	--	--

	<p>Megszemélyesítő játékhöz a különböző mozgások során a testrészek megnevezése. Ritmushangszer használatakor az ujjak megnevezése.</p> <p>Páros játékban: Elém, szembe, stb. ülj.</p>	<p>A közös dalos játék során is (kéz homlokhoz emelgetése, csípőre tartás) Ugyanaz, mint a kisebbeknél: ➤ Fejdísz, kendő, vállkendő, tál stb. elhelyezése, felvétele a megnevezett testrésze, ill. áthelyezése.</p> <p>Taps, test előtt, test mögött.</p>	<p>Az előzőeken kívül:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ A táncban már szinte minden testrész részt vesz, és megnevezésre kerül. ➤ Páros játékban, táncban egymás mellett, vagy egymással szemben helyezkednek el. ➤ „kapus” játékban a sor a kapuval szemben halad ➤ táncban a párok összhangja, és a több pár egymáshoz igazodása, stb. ➤ az előzőeken kívül: tánc a tükör előtt stb.
HANGSZEREK	<p>Dob használata közben a dobverő finom kezelése.</p> <p>Egyszerű ritmusjátzó hangszerek használata. (ujj, kéz)</p> <p>Egyszerű ritmusjátzó hangszerek használata közben (pl.: doberő, cintányér) a kéz mozgás finomodása a szem segítségével.</p>	<p>Dob és háromszög használata közben az eszköz kiegyensúlyozása, finom kezelése.</p> <p>Ritmushangszerek használata közben a laza eszközkezelésre ügyelni.</p> <p>A ritmushangszerek használata közben koordinációs működései segítik abban, hogy a dobverő a bőr közepére találjon, a háromszög ne forogjon, stb.- u. e. tükör előtt.</p>	<p>Dob, háromszög, cintányér egyéni használata közben az eszköz kiegyensúlyozása, finom kezelése. Ugyan az.</p> <p>Az előzőekhez hasonló fejlesztési lehetőségek, s továbbra is mind gyakorolható tükör előtt is!!</p>

MEGJEGYZÉSEK, ÉSZREVÉTELEK, ÖTLETEK		
3-4 évesek	4-5 évesek	5-6-7 évesek

RAJZOLÁS
MINTÁZÁS
KÉZIMUNKA

3-4 évesek

ŐSZ

TÉMAJAVASLATOK

- Építés-különböző formák (játékok, tárgyak) rakosgatása, sorakoztatása
- Nagy terek alakítása, átrendezése
- Nyomok a lapon: ismerkedés a zsírkrétával, nagy lappal, kis lappal.
- Firkálás közben a ceruza fogásával
- Formázás homokból kavicsok és más az udvaron található kincsek felhasználásával.
- Ismerkedés a festés eszközeivel, használati módjaikkal, „technikai” eljárásokkal.
- Ismerkedés a színes lisztgyurmával.
- Formák színezése, falevelek festése, ragasztása, nyomat készítés
- Termés bábuk készítése, agyagnyomat termékekkel.
- Firkálgatás, színezésformákkal (falevelek, lepkék)
- Mintázás szabadon. Állatok-gyümölcsök mintázása
- Alma, körte, szőlőforma színezése
- Nyomatok készítése őszi színekkel.

TECHNIKÁK

Játék a homokkal:

- Homokba rajzolás
- Különböző formák készítése
- Gyurkálás, gömbölyítés

Rajzolás:

- Bottal földre
- Zsírkrétával
- Ceruzával

Festés:

- Újjal
- Tenyérrel
- Ecsettel

Nyomdázás:

- Újjal
- Tenyérrel
- Zöldségekkel
- Falevéllal

Mintázás:

- Plasztilinnal
- Só liszt gyurmával

ESZKÖZÖK

- Bútorok, nagyméretű dobozok, textilek stb.
- Kiegészítő eszközök lehetőleg a természetből. Pl.:
 - ✓ Gesztenye
 - ✓ Dió
 - ✓ Makk
 - ✓ Levelek
- Játékok, tárgyak
- Homok
- Gyurma
- Textil
- Gally
- Zsírkréta
- Ujjfesték
- Tempera
- Különböző színű, méretű, minőségű papírok
- Színes posta írón
- Ecsetek, tálak, törülőruhák
- Védőterítő

TÉL

- Téralapóformák színezése, festése, mintázása
- Hópelyhek, hóember festése
- Különböző karácsonyi díszek gipszből, majd ezek díszítése festéssel
- Karácsonyi ajándék készítése pl.: só-liszt gyurmából gyertyatartó
- Csengő színezése, képeslapok ragasztása
- Formák készítése hóból, jégből (színes víz használatával)
- Kéz-lábnnyomatok
- Hóember készítése
- Krumpli dúcnyomat
- Csíkok, pöttyök festése
- Téli erdő mintázása gyurmából
- Madarak lépése papírból
- Madarak mintázása, festése
- Üvegre festés: táli táj
- Állatformák festése, színezése
- Farsangi álarcok, kutya-macska
- Farsangi sapkák, szemüvegek
- Zacskóbábok
- Kismadár hajtogatás

Játék a hóval:

- Hóba rajzolás
- Formák készítése hóból, jégből
- Hógolyó gyúrása

Rajzolás:

- Zsírkrétával
- Ceruzával

Festés:

- Ujjal
- Ecsettel
- Vattával
- Szivaccsal

Nyomdázás:

- Krumplival
- Tenyérrrel
- Ujjal
- Dugóval

Mintázás:

- Gipszből
- Plasztilinnal
- Só-liszt gyurmával

Tépés- vágás- ragasztás- hajtogatás

- Játékok, tárgyak
- Hó, homokozó formák
- Gyurma
- Textil
- Viaszkréta
- Színes posta iron
- Vattapamacs pálcán
- Ecset, tál, rongy
- Szivacs
- Dugó
- Üveglapok
- Fotókarton
- Színes papír
- Ragasztó
- Olló
- Papírzacskó
- Kiegészítő eszközök lehetőleg a természetből:
 - ✓ Kavicsok
 - ✓ Kukoricaszemek
 - ✓ Magvak

TAVASZ

- Hóvirágok festése, ragasztása
- Só-liszt gyurmából mintázás (virág)
- Kokárda festése
- Tavaszi kép ragasztása
- Virágok festése, ragasztása, mintázása, színezése
- Krumpli dúcnyomat
- Tavaszi fa készítése
- Emberi alak mintázása
- Tavaszi ruhák festése
- Húsvéti tojások festése, ragasztása
- Húsvéti csibék, nyuszik ragasztása
- Az én anyukám (emberábrázolás)
- Anyák napi ajándék készítése:
 - ✓ Mintázás
 - ✓ Festés
 - ✓ Tésztalánc készítése
- Élmények rajzolása, festése
- Májusfa készítése

Rajzolás:

- Zsírkrétával
- Ceruzával
- Krétával táblára, földre
- Bottal földre, homokba

Festés:

- Ujjal
- Tenyérrel
- Ecsettel
- Vastag vattapamacs végű bottal
- Polifix cipőápoló tubusba öntött festékekkel

Nyomdázás:

- Ujjal
- Tenyérrel
- Zöldségekkel
- Szivaccsal

Mintázás:

- Plasztilinnal
- Só liszt gyurmával
- Tésztával

Tépés, vágás, ragasztás, hajtogatás, fűzés

- Játékok, tárgyak
- Különböző méretű dobozok, papírhengerek
- Homok
- Plasztilin
- Só liszt gyurma
- Viaszkréta
- Színes posta iron
- Krumpli, zöldségek
- Szivacsdarabok
- Színes papírok
- Ecsetek, tálak, törlők
- Ragasztó
- Olló
- Főtt tojások
- Tészta
- Magvak
- Kavicsok
- Polifix tubus

4-5 ÉVESEK

ŐSZ

TÉMAJAVASLATOK

- Rajzolás, építés lehetőségének foly. biztosítása
- Nyári élmények (együtt nyaraló család) rajzolás, festés
- Szabadban való aszfaltrajz: cserépdarabbal, krétával-bottal földre, homokba
- hajtogatás, úsztatás: csónak vitorlás
- homokvár építés alagúttal, hegy-völgy
- zászlók, pörgettyűk, szélkakasok, szélforgók papírból vagy textilből
- festés az ősz színeivel a gyerekek a gyerekek élményei alapján
- levélnyomatok készítése festéssel, zsírkrétával
- szabad alkotások, díszítések, barkácsolások- gesztenye figurák, makkállatok, dióhéjállatok stb.
- babaruhák készítése, díszítése
- piaci élmények festése, mintázása
- terítők, szalvéták készítése tépéssel, rágással, festékfolttal hajtogatással
- alkotások kukoricacsuhéból, csutkából
- vonat, vonatsín építése gyufásdobozokból, építőjátékból
- garázsépítés, utak, alagutak, hidak építése

TECHNIKÁK

Rajzolás:

- Ceruzával
- Zsírkrétával
- Filctollal
- Bottal
- Krétával

Festés:

- Ecsettel
- Tenyérrel
- Hengerrel
- Szivaccsal

Nyomdázás:

- Zöldségekkel
- Gyümölcsökkel
- Levelekkel

Mintázás:

- Agyaggal
- Plasztilinnal
- Só liszt gyurmával

Tépés-rágás-ragasztás

Hajtogatás

Mozaikkészítés (papír, termés)

ESZKÖZÖK

- Különböző anyagok, tárgyak, dobozok
- Kiegészítő eszközök a természetből:
 - ✓ Gesztenye
 - ✓ Makk
 - ✓ Dió
 - ✓ Csuhe
 - ✓ Levelek
 - ✓ Kukorica
 - ✓ Kavicsok
 - ✓ Gallyak
- Színes ceruza (vastag-vékony)
- Zsírkréta, kréta
- Filctoll
- Szivacsecset
- Hurkapálca
- Szivacsdarabok
- Gyümölcsök
- Különböző színű, méretű, minőségű papírok
- Különféle festékek (tempera, víz)
- Plasztilin
- Olló
- Ragasztó
- Agyag

TÉL

- Festés sötét és világos színekkel irodalmi élmények alapján
- Kifli, zsemle, kenyér alak mintázása
- Állatkertépítés: állatok lakhelyeinek kialakítása
- Mikulásünnep jelképeinek készítése (csizmák, zacskók)
- Téli erdő, falu, város, építése, festése
- Szán építése gyufásdobozokkal
- Adventi koszorú készítése közösen
- Mézes sütemények sütése
- Karácsonyfadíszek, ajándékok készítése gipszből, papírból
- Füzérek: pattogatott kukoricából, termésekből, papírból
- Szimmetrikus formák tépéssel, hajtogatással
- Fenyőfák festése, hajtogatása, rajzolása
- Betlehem készítése
- Hó esetén hóember építés, formázás hóból
- Rajzolás párás ablakra
- Kéznyomatok: festés kézzel, ujjakkal
- Állatok és könyveik mintázása
- Díszletek, jelmezek készítése
- Maszkok, álarcok tépéssel, festéssel
- Fejdíszek, állatfülek, farkok
- Plakátok, meghívók készítése
- Fény és árnyjátékok kézzel

Játék a hóval:

- Hógolyó gyúrás
- Hóember építés
- Hóformák készítése

Rajzolás:

- Ceruzával
- Zsírkrétával
- Tolall

Festés:

- Ecsettel
- Ujjal
- Szívószállal
- Flakonnal

Nyomdázás:

- Ujjal
- Dugóval
- Szivaccsal
- Cipőtalppal hóba

Mintázás:

- Tésztával
- Plasztilinnal
- Gipsszel

Egyéb technikák:

- Tépés- vágás- ragasztás
- Textilkép
- Díszítőmunkák
- Hajtogatás
- Fűzés

- Hó, homokozó formák
- Különböző vastagságú ceruzák
- Zsírkréta
- Golyóstoll
- Ecset
- Szívószál
- Természetes színező festék (ételfesték)
- Daueros flakonok
- Különböző festékek (tempera, víz)
- Szivacsdarabok
- Plasztilin
- Különböző méretű, színű minőségű papírok
- Olló
- Textil
- Ragasztó
- Hurkapálca
- Tobozok
- Csuhé
- Fenyőgallyak
- Gyufás dobozok
- Gipsz

TAVASZ

- Festés a tavasz élénk, harsány színeivel
- Jellegzetes tavaszi témák: napsütés, virágzó fák, bokrok
- Kora tavaszi virágok festése a séták élményei alapján-szivacsnyomat készítés
- Zászlók, kokárdák festése, ragasztása
- Csákók, kardok készítése
- Terménykép készítés: sárgaborsó, kávé, lencse stb.
- Vers, meseillusztrációk
- Tojásfestés: levélnyomatos festés
- Kosárcák készítése
- Nyuszi, csirke, bárány báb készítése
- Párta, fejdíszek készítése dalos játékokhoz
- Lepkék festékfoltból (a lap kettéhajtásával)
- Kirándulás élményeinek festése, rajzolása
- Papírhajtogatással állatok készítése
- Közlekedési játékokhoz kiegészítő elemek készítése (tárcsák, zebra, híd)
- Zöldegek mintázása, festése (színek és formák)
- Ajándékkészítés anyák napjára: mintázással, festéssel, vágással, ragasztással
- Májusfa készítése

Játék a homokkal:

- Rajzolás földre, homokba
- homokformák
- homokvár

Rajzolás:

- Ceruzával
- Zsírkrétával
- Krétával, cserépdarabokkal

Festés:

- Ecsettel
- Zsinórral
- Kislabdával

Nyomdázás:

- Tenyérral
- Zöldegekkel
- Szivaccsal
- Gombostűs dugóval

Mintázás:

- Agyaggal
- Plasztilinnal

Egyéb technikák:

- Tépés, vágás, ragasztás
- Mozaikkép
- Díszítőmunkák
- Fonalkép
- Hajtogatás

- Homokformák
- Kavicsok, kövek
- Ágak, gallyak
- Különböző méretű dobozok
- Ceruzák
- Zsírkréta
- Színes, fehér táblakréta
- Cserépdarabok
- Ecset
- Különböző festékek (tempera, víz)
- Fonal
- Kislabda, tál
- Zöldegek
- Szivacsdarabok
- Dugó-gombostűvel
- Agyag
- Plasztilin
- Toján (kifűjt, kemény)
- Hagymahéj
- Harisnya
- Különböző színű, méretű, minőségű papírok
- Olló
- Ragasztó
- Hurkapálca

5-6-7 évesek

ŐSZ

TÉMAJAVASLATOK	TECHNIKÁK	ESZKÖZÖK
<ul style="list-style-type: none">➤ Agyagozás, sározás, homokvárépítés, homok sütemények➤ Papírcsónak hajtogatás, vitorlás hajó építése hungarocellból, hurkapálcából, tutajkötözés➤ Naptár készítése, időjárási jelképek kialakítása, megrajzolása➤ Zsinegre fűzött falevél vagy termésfüggöny ablakra, ajtóra, térelválasztónak➤ Terméssjátékok dióhéjból, gesztenyéből, makkból töklámpás, uborkakrokodil➤ Őszi képek- festéssel, növényekből, terményekből, magvakból, ragasztással➤ Nyomatkészítés agyagba- kiöntése gipsszel➤ Medál készítése, díszítése magvakkal➤ Őszi fa készítése hajtogatással➤ Félbevágott gyümölcsök nyomatai➤ Terepasztal készítése➤ Horoszkónapotár készítése- születésnapok jelölése➤ Arcképes igazolványok készítése➤ Emberábrázolás (családtagok)➤ Látogatás a Néprajzi Múzeumba.	<p><u>Játék a homokkal:</u></p> <ul style="list-style-type: none">➤ Homokba rajzolás➤ Homokvár építése➤ Mozaikkép <p><u>Rajzolás:</u></p> <ul style="list-style-type: none">➤ Ceruzával➤ Zsírkrétával➤ Filctollal <p><u>Festés:</u></p> <ul style="list-style-type: none">➤ Ecsettel➤ Fogkefével➤ Hengerrel <p><u>Nyomdázás:</u></p> <ul style="list-style-type: none">➤ Tenyérrrel➤ Gyümölcscsel➤ Falevéllal➤ Szivaccsal <p><u>Mintázás:</u></p> <ul style="list-style-type: none">➤ Agyaggal➤ Plasztilinnal <p><u>Egyéb:</u></p> <ul style="list-style-type: none">➤ Tépés-vágás- ragasztás➤ Mozaikkészítés➤ Montázs➤ Terménykép➤ Karcolás➤ Hajtogatás➤ Szövés➤ Fűzés	<ul style="list-style-type: none">➤ Homok, kavicsok, kövek➤ Különböző termények:<ul style="list-style-type: none">✓ Dió, makk, gesztenye✓ Bogyók, levelek, magvak➤ Ceruzák➤ Zsírkréták➤ Filctoll➤ Különböző festékek (tempera, víz)➤ Ecset➤ Fogkefe➤ Henger➤ Gyümölcsök➤ Szivacsdarabok➤ Agyag➤ Plasztilin➤ Különböző színű, méretű, minőségi papírok➤ Színes újságok➤ Gyertya (viasz)➤ Fonal➤ Hurkapálca➤ Olló➤ Ragasztó➤ Ár

TÉL

- Adventi ablakdíszek készítése
- Rajzos levél a Mikulásnak
- Nagy Mikulás vagy Hóember készítése pl.: papírgombócokból, dobozokból
- Díszek: angyalkák süteményekből, csuhéból, textilből
- Ajándékok készítése: pl: szárazvirág kompozíció agyagedénybe, gyertyatartó gipszből
- Képeslapok tervezése a szerencse jelképeivel (patkó, négylevelű lóhere, malac, kéményseprő)
- Hogyan telt az ünnep (festés, rajzolás)
- Alkotások hóból: hóember, állatok, hó vár
- Szélmozgó készítése: hópihék
- Terítőtágás technikájával hópihék készítése ablakdísznek
- Hó festés- játék a színekkel
- Táblák, cégelek készítése nyomatokkal, ragasztással, festékszóróval
- Álarcok készítése- papír masé
- Állat fülek, farkak
- Kirubáb készítése
- Színházi kellékek készítése (dobozokból, hungarocellból)
- Bábkészítés (filcből, textilből, papírból)

Játék a hóval, jéggel:

- Hóember, hó vár építés
- Állatok formázása
- Formaöntés- fagyasztás

Rajzolás:

- Ceruzával
- Zsírkrétával
- Gyertyával

Festés:

- Ecsettel
- Pálcikával
- Műagyag fóliával
- Fésűvel

Nyomdázás:

- Ujjal
- Dugóval
- Vattapamaccsal
- Krumplival

Mintázás:

- Agyaggal
- Plasztilinnal
- Gipsszel

Egyéb technikák:

- Tépés- vágás- ragasztás
- Kallázs
- Textilkép
- Varrás
- Dörzsmásolatok
- Papírmasé
- Bábkészítés
- Hajtogatás

- Hó, formák
- Különböző méretű dobozok
- Ceruzák
- Zsírkréták
- Gyertya (viasz)
- Festékek (tempera, víz, ablak)
- Ecset
- Hurkapálca
- Fólia
- Fésű
- Dugó
- Vattapamacs
- Krumpli
- Agyag
- Plasztilin
- Gipsz
- Különböző színű, méretű, minőségű papírok
- Ragasztó (tapéta is)
- Újságpapír
- Tű
- Fakanál
- Olló
- Szárazvirág
- Huzal

TAVASZ

- Kiállítás: tavaszi éledés képsorai – a csírázástól a növényig (festés, rajzolás, ragasztás)
- Virágzó fa festése- szivacsnyomat
- Tavaszi virágok készítése papírból: tulipán, nárcisz
- Zászló festés, kokárda készítés
- Csákó, pártá, nemzeti színű szalag
- Kiállításra meghívó készítése
- Tojások díszítése kézi festéssel
- Báránys, nyuszi, csibés tojástartók ajándék bábok
- Hirdetőoszlop hullámpapírból
- Krumpli dúcnyomat
- Kavicsfestés
- Tájkép rajzolása helyszínen – Duna part
- Ajándékkészítés az iskolának
- Virágkompozíciók, virágképek
- Hullámpapírból vár, alagút, labirintus
- Anyák napi ajándékok pl.: önarckép, nyaklánc, kiégetett agyagtárgy
- Májusfa díszítése papírszalagokkal
- Papír fogó készítése a kicsiknek
- Papírsárkány készítése

Játék a homokkal:

- Homokvár építés (hegy, völgy, tó)
- Formázás, homokszobor építés
- Rajzolás földre, homokba

Rajzolás:

- Ceruzával
- Zsírkrétával
- Tollal

Festés:

- Ecsettel
- Szívószállal
- Fonállal

Nyomdázás:

- Tenyérrel, ujjal
- Zöldségekkel
- Szivaccsal

Mintázás:

- Agyaggal
- Plasztilinnal
- Só-liszttel

Egyéb technikák:

- Tépés, vágás, ragasztás
- Mozaikkészítés
- Terménykép
- Díszítőmunkák
- Fonás
- Karcolás
- Bábkészítés
- díszletkészítés

- Homokformák
- Kavicsok, kövek, gallyak
- Ceruza
- Zsírkréta
- Aszfaltkréta
- Festékek (tempera, víz, ablak)
- Fújós filctoll
- Golyóstoll
- Szívószál
- Ecset
- Fonal
- Zöldségek
- Szivacsdarabok
- Agyag
- Plasztilin
- Só-liszt gyurma
- Különböző színű, méretű, minőségű papírok
- Termények, virágszirmok
- Hurkapálcika
- Gyertya
- Fakanál
- Zacsó
- Textil

FEJLESZTÉSI CÉL			
		3-4 ÉVES KORBAN	4-6 (7) ÉVES KORBAN
ÉPÍTÉS	MOZGÁS FEJLESZTÉS	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nagymozgások fejlesztése a mozgás tempója, ritmusa, iránya változik ➤ Egyen súlyérzék fejlesztése az építmény használata közben tapasztalatot szerez a stabilitás – labilitás a test és a tárgyak egyensúlyának viszonylatairól (kibújás, bebújás stb.) ➤ Finom motorika fejlesztése ➤ Szem-kéz, szem-láb koordinációja 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nagy mozgások fejlesztése: nagy terek bejárása közben a mozgástempó, ritmus, irány változik ➤ Egyensúly érzék fejlesztése (saját, és az építmény stabilitásának – labilitásának érzékelése) ➤ Finom motorika fejlesztése (összeillesztése) ➤ Szem-kéz, szem-láb koordinációja
	TESTSÉMA FEJLESZTÉS	<p>Személyi zóna alakítása adott tárgyakhoz viszonyított testhelyzet gyakorlása. Az egyes testrészek fejlesztésére alkalmazott mozgások.</p>	<p>A test koordinációjának, személyi zónájának alakítása:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ „Oldaliság” fokozatos tudatosodása ➤ Elülső-hátulsó testzóna ➤ Test függőleges zónája ➤ Adott tárgyhoz viszonyított testhelyzet <p>Az egyes testrészek fejlesztésének alkalmazása, mozgások átbújás, mászás, kéz-láb emelése stb.</p>
	PERC. FEJL.	<p>Vizuális fejlesztés:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Szemmozgatás fejlesztése ➤ Vizuális ritmus ➤ Vizuális helyzet, pozíció felismerése 	<p>Vizuális fejlesztés:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Szemmozgás fejlesztése ➤ Szem fixációs működésének erősítése ➤ Vizuális ritmus, vizuális minták folytatása elemkirakással ➤ Vizuális helyzet, pozíció felismerése

ÉPÍTÉS	PERCEPCIÓ FEJLESZTÉS	<p>Alaklítás, formaállandóság fejlesztése:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Alak, forma, méret motoros alakítása ➤ Részekből különféle alakzatok összerakása <p>Tapintásos- sztereognosztikus észlelés fejlesztése:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Különféle formák, méretek alakítása ➤ Ritmikus sorminta (várdíszítés) ➤ Ismerkedés az anyagokkal <p>Térpercepció:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Tér átrendezése ➤ Alapvető téri irányok megismerése (tárgyak egymáshoz való viszonya /mellett, előtt/ szögek, sarkok észlelése) <p>Keresztcsatornák fejlesztése:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Vizuális tapintások 	<p>Alaklítás, formaállandóság fejlesztése:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Alak, forma, méret MOTOROS alakítása ➤ Különféle tárgyak, alakok, formák, méretek, felismerése, csoportosítása építés közben, részekből különféle alakzatok összerakása. <p>Tapintásos- sztereognosztikus észlelés fejlesztése</p> <p>Térpercepció, térbeli viszonyok: (a tér mozgásos észlelése)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ A tér átrendezése ➤ Alapvető téri irányok megismerése saját testének közvetítésével ➤ Jobb-bal begyakorlása tevékenység közben ➤ Térbeli irányok, viszonyok megismerése (függőleges-vízszintes, szögek, élek, stb. észlelése) <p>Keresztcsatornák fejlesztése:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Vizuális-tapintásos
	VERBÁLIS FEJLESZTÉS	<p>Tárgyak megnevezése (cselekvések megnevezése)</p> <p>Téri viszonyok megnevezése</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Irányok, helyzetek <p>Osztályozás:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Forma, méret, hasonlóság alapján 	<p>Tárgyak megnevezése:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Tárgyak, testrészek, cselekvések megnevezése ➤ Névmások (én, te, ő, nekem, neked, ezek, azok, stb.) <p>Térbeli viszonyok megnevezése:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Irányok (le-fel, jobb-bal, elől-hátul, keresztbe stb) ➤ Helyzet megnevezése ➤ Formák, alapszínek, méret, hasonlóság, különbség <p>Osztályozás</p>

PLASZTIKAI MUNKÁK	MOZGÁSFEJLESZTÉS	<p>Finommotorika fejlesztése Szem-kéz koordináció fejlesztése</p>	<p>Nagy mozgások fejlesztése:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Természetes tárgyak gyűjtése közben járás, futás, mászás stb. <p>Egyensúlyérzék fejlesztése:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Szintén gyűjtés közben hajlások, lábujjhegyen nyújtózás, fel-leugrások stb. <p>Finom motorika fejlesztése:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Különböző fogások, eszközhasználat begyakorlása. Anyag-mozgásszükséglet a megmunkáláshoz rendkívül különböző ➤ Szem-kéz, szem-láb koordinálása
	TESTSÉMA FEJLESZTÉS	<p>Testrészek ismerete, testfogalom</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Megformálásuk 	<p>Testrészek ismerete:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Testrészek megjelenítése térben-visszajelzés az ismeret pontosságáról <p>Test koordinálása, személyi zónájának alakítása:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Újraalkotás: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Oldaliság ✓ Első-hátsó zóna ✓ Függőleges zóna <p>Test fogalom:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Az újraalkotás közben visszajelzés a tudatos ismeretről, alkalmazásról
	PERCEPCIÓ FEJLESZTÉS	<p>Vizuális fejlesztés:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Szemmozgatás, szem fixáció működése, vizuális zártság, egészlegesség, vizuális ritmus, vizuális helyzet, pozíció felismerése, vizuális memória fejlesztése. 	<p>Vizuális fejlesztés:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Szemmozgás fejlesztése (pl.: kézmozgás követése) ➤ Szem fixációs működése munka közben ➤ Vizuális zártság-egészlegesség (mi hiányzik?) ➤ Vizuális ritmus (pl.: díszítések)

PLASZTIKAI MUNKÁK	PERCEPCIÓ FEJLESZTÉS	<p>Alaklítás, formaállandóság fejlesztése:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Alak, forma, méret előállítás ➤ Adott minta kirakása ➤ Részekből különböző alakzatok összerakása <p>Keresztcsatornák fejlesztése:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Vizuális-tapintásos fejlesztés 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vizuális helyzet, pozíció ➤ Vizuális memória (emlékképek alapján dolgozni) <p>Alaklítás, formaállandóság fejlesztése:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Alak, forma, méret alakítása ➤ Adott vizuális minta kirakása (pl.: termékek csoportosítása) ➤ Részekből különféle alakzatok összerakása (báb) <p>Tapintásos-sztereógnosztikus észlelés fejlesztése: Különféle formák, méretek felismerése tapintás alapján</p> <p>Keresztcsatornák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Vizuális-tapintás ➤ Vizuális-auditív (a különböző anyagok különböző hangokat adnak munka közben)
--------------------------	-----------------------------	---	--

VERBÁLIS FEJLESZTÉS

Tárgyak, cselekvések megnevezése
Térbeli viszonyok megnevezése
Osztályozás:
➤ Formák, méret, hasonlóság, stb.

Tárgyak megnevezése:
➤ Különbéféle eszközök, szerszámok, anyagok
➤ Testrészek
➤ Névmások
➤ Cselekvések, tevékenységek, műveletek megnevezése
Térbeli viszonyok
➤ Irányok: körbe, kacsaringósan, ferde, közel, távol stb.
➤ Helyzet (ba-, be, ban- ben. Kívül-belül, között stb.)
Osztályozás
➤ Formák, alaprészek, méret, hasonlóság stb.

KÉPALAKÍTÁS	MOZGÁSFEJLESZTÉS	<p>Fimon motorika fejlesztése</p> <p>Szem-kéz koordináció fejlesztése</p>	<p>Nagy mozgások fejlesztése:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Nagy méretű udvari rajzok esetében <p>Egyensúlyérzék fejlesztése:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Nagy méretű udvari rajzok esetében <p>Fimon motorika fejlesztése:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Mindegyikben jelen van <p>Szem-kéz, szem-láb koordinálása</p>
	TESTSÉMA FEJLESZTÉS	<p>Testrészek ismerete</p> <p>Test személyi zónája:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Oldaliság ➤ Elöl, hátul ➤ Függőleges zóna <p>Test fogalom</p>	<p>Testrészek ismerete:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Az emberi test sémájának olyan szintű ismerete, hogy a síkban való átfordítás is megvalósulhasson. <p>Test koordinálása, személyi zóna:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Az emberi test síkba való forgatásával jelöli a gyerek ➤ Oldaliság ➤ Test elülső-hátulsó részét ➤ Test függőleges zónáját <p>Test fogalom:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ A síkba való átfordítás feltételezi a testrészek tudatos ismeretét (több-kevesebb részletességgel)
	PERC. FEJLESZTÉS	<p>Vizuális fejlesztés</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Szemmozgatás, szem fixációs működése, vizuális zártság, egészlegesség, vizuális ritmus, vizuális helyzet, pozíció, vizuális memória fejlesztése. 	<p>Vizuális fejlesztés:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Szemmozgás fejlesztése (a vonal követése) ➤ Szem fixációs működésének erősítése

KÉPALAKÍTÁS	PERCEPCIÓ FEJLESZTÉSE	<p>Alaklítás, formaállandóság fejlesztése:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Alak, forma, méret alakítása, felismerése ➤ Részekből különféle alakzatok összerakása <p>Tapintásos- sztereognosztikus észlelés fejlesztése:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Alapvető technikák megtanítása <p>Keresztcsatornák fejlesztése:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Vizuális tapintásos 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vizuális zártság, egészlegesség (mi hiányzik?) ➤ Vizuális ritmus (díszítések, emberi sor stb.) ➤ Vizuális helyzet, pozíció (elrendezés a lapon) ➤ Vizuális memória fejlesztése (vizuális emlékképek felidézése egyre nagyobb részletességgel) <p>Alaklítás, formaállandóság:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Alak, forma, méret MOTOROS alakítása (nagy méretű rajz) ➤ Különféle minták másolása a rajzban ➤ Részekből különféle alakok összerakása <p>Tapintásos, sztereognosztikus észlelés fejlesztése:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Különféle formák alakítása ➤ Különféle anyagok, eszközök kezelése <p>Térpercepció fejlesztése:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ A tér mozgásos megtapasztalásának alapján síkban fordítja a teret (különféle próbálkozások) ➤ Téri irányok, viszonyok újraalkotása <p>Keresztcsatornák fejlesztése:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Vizuális-tapintásos ➤ Vizuális-kinesztetikus fejlesztés
--------------------	------------------------------	--	---

VERBÁLIS FEJLESZTÉS

Tárgyak megnevezése:

- Különbéféle ábrázolási eszközök
- Cselekvések

Osztályozás:

- Formák, alapszínek, méret, hasonlóság

Tárgyak megnevezése:

- Testrészek
- Névmások
- Cselekvések

Térbeli viszonyok (mese a képről)

- Irányok megnevezése
- Helyzetek
- Időviszonyok
- Oldaliság

Osztályozás:

- Formák, színek, méretek, hasonlóság, stb.